д 1989 онон оптабрии

хонон байна. Ядерна имическэ буу зэбсэгы губидэ сэрэгүүдые ба е горитойгоор хорооха е бэеэ ойлгохо талаар 1990 оной хоёрдохи ла үүдэй, США-гай ба Кан дэй хабаадалгатайгаар дэн хаовынал юрын зэбсэгтэ хүсэнү n хэлсээндэ гар та ба. Тиин мүнөө Венэ ы р үнгэргэгдэжэ байгаа эсэхэ болзор хараалы

их испедленценну втды э олон асуудалнуудаар ныень анхарха шухала. буу ээбсэгүүдые хороог буу ээбсэгүүдыг хороон прээн болохо епотой, када ба Чукоткодо ам эм 2-то Кремль соо едээ айлшалхадаа ви эмэ ургэлжэлүүллэн ринговэ ба Чукотско а верховно Соведэй лахагүй гэлэн асууда ы сессий үзэмжэдэ айна. Мүнөө үедэ хоёр ымстао эдэ хуулинууствануудай хоорондо ожуулхэ талаар 39 хэлсн

м. С. Горбачев Дж. Буг турй Соведэй Түрүү-ie үнгэргэхэ хэрэгые и Ж.И. Рыжковто үгэ үгэод тоолохо үндэнэ hyyp Гинмэнээ нимэ уулэалг ал хандуулагдана бшуу й уулзалга хадаа сове акуудай гол шэглэлыш э гээд СССР-эй гадаад истр тэмдэглэбэ.

ТҮРҮҮЛ

байһан Баден-Вюртем стр Л. Шпэт гэгшын X тушаалһаа гаргагдаһ гаргагдам мнуудтай, хараа бодол-хол үүсхэбэ. 1990 онд байнанаа хэлэхынь гу-аха нунгалтын үедэ тэрээ үгэ үгэхэ гуйлта-цлерай тушаалда дэбж зарим депутадууд нураг суу таранхай шумдэ ханданан байгаа

ль партиин түрүүлэгши прем нартини түрүүлэшы үмен абаба.

теө кандидатурые үше марр зүбшэн хэлсэлгэ-хоёр жэлэй туршада мүдые баталан абалга ажа шадаашье haa, эни туршада ХДС-эй түрү канданы хүгжөөхэ, туршада ХДС-эй түрү дотор тохёолдожорунгагдахадаа абадаг унгагдахадаа абадаг холо доогуур байба гумур бэрхэшээлтэй кулжалдагшадыге туша а үнүлдэ Г. Коль 1990 мүнгаха үедэ ХДС хад нэгэдэн дахинга илал тинмэлээ эдэнэй нэгэд мэдүүлээ. Гадагу публиканска партитай аргагуй байна, СССРудые хэхэгүйбди, поли ые тогтоохогуйбди гэж

адаадын политикада бі ма ёнотой үндэнэ hуу-пагдаа гээшэ. Гэбэшье мне бшуу. Гансал дурадсдехелех ету виммвато эн байна: -- Дэлхэй этигэл найдал түрүүлhы ложо байна. Тэрэ тоо ургэдхэхэ болоод, бу ье асуудалнуудые ши бэелүүлбэ. США-гай нэй ба тэрэнине халаһ ка хадаа США ба СС охи харилсаануудые олгобо. Энэ хэрэгтэ орган шэнэдхэлгые бы

юм.

Валентин ВАСИ Игорь М

шэнэ хүтэлбэри хубим

—«Люди и дельфи ритей уран һайхан 1-дэхи фильм. У теле-суглуулбари. тиль». 18.55 — Байга и совхозой нинтын адуу даар), 19.20-«Чтоб тыказл бэлэдхэдэг томучительно больш 20.35 -- Тувын

программа. 21.35-Редакт

Р. Б. ГАРМ

ТеаГрнчч

пов. Э. Цыренов, И. ы. Ц. Будаев, Б. Бальнайнаар ажалланад. 9-30, «Побег»— в бригада мүнөө жэлдэ 15, 16-50, 18-40, 20 еноор, бухыдөө 4770 «BOCTOK»

илос, орооното урга-«Гномики в ванной удай холисоор хэгдэнэн «ЧП районного тонно сенаж дараха ту-«Штаны»- в 18, 21. Энэ даабарияа «БАЯКАЛ» тула хабарай һара-«На дне» (Сколько 700 гектарта силосэй бовь?)- в 18-30. 20 выуудые. 731 гежтарта Видеозал «ПРЕМЬРЯ Юю ургамалнуудай хо-

«Она с метлой, он 302 гектарта нэгэ жэлэй шляпе»— в 10, «Кум тарићан байна. ---в 13-30, «Лайма механизаторнуудай «Группа «Ласковы ый зунай үедэ үсэд шаннала баян ургаса урgaba. lopox, panc, obëoc ургамалнуудые холин LOCATS. силостэ хэрэглэнэн Обёос горох хоё-

ACCP no м кимж Леника. 35

exc 04613.

BYPHAA YH3H

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССРэй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

№ 228 (18251)

1989 оной октябриии 4, среда

Сэн 3 мун.

СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сесси

зүблэхэ зүйлдэ-шэнэ хуулинуудай проектнүүд

проектнууд — Зөөрч Гыар тухай, Арендэ -уна налогой гурим туциалис предприяти туизнай орон дотор бэешжэ байһан экономичееформын шэнэ шатын призна болохо ёнотой. проектнуудые табинан

гшээр нуунан М. С. ороной хабаадалгагын энэ асуудалаар элид-асуудалнуудай үшөөл шин тула СССР-эй Ми-М. С. Горбачев Дж. Бу түдэй Соведэй Түрүү-

ыно Соведэй сессы дээын хэлсэгдэхын урда дэй, комиссинуудай ш табигдаха юм гэжэ улка талаар тон еха шишээр һуугша элидхэанайнгаа һүүлээр э. Гэбэшье эдэ докудэй эртээннээ тарвагупінін дээрэйээ, үгэ буиз хөөрэлдөөнүүдэй бокомиссинуудай эдэ хуупроектнууд тушаа ямар

дурадхалыень делутаулезн абаба. Юн тухай Хуули хадаа 10л хуулмин проект бою ажал хэрэгүүд элирполитическэ хурса асуу төрүүлнө. Энэнь хадаа ээрэ харагданан ушары бухы хуулинуудай

> шдаћан хуулинн проүй ажабайдалда шухаш шанартай байные ойлдарана олохон лепупарламентска амараларсажа, нэгэдэхи ба хосессинуудэй хоорон-(Ir соо эдээн дээрэ хүбайгаз. Ушарынь юуб сбшество уга буляалбшуу. Гансал дэй дурадхаһан хуулинуудай

Л. Килин, В. Дуга-

гэгшэд болоно, Ху-

ргасыень шарахэ хэ-

молоощод жолоощод

али шэннисэ обёос

холижо, орооћоной

адаха соогоо дараба

Hamcapaes

І батуев. Ц. Дамбаев. С.

ы хуулинууд бэшэ.

лэдбэриин ба эрдэм ухаанай коллективуудһээ, тусхайлбал, Латвиин ССР-эй промышленна предприятинуудай нэгэдэлһээ, Совет байгуулалтын ба хуулинн бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын институднаа, СССРэй Наукануудай академиин Гүрэнэй ба хуулиин институднаа дурадхалнууд манай комитедтэ ороћон байгаа гэжэ Экономическа реформын асуудалнуудай талаар комитедэй түрүүлэгшэ депутат В. М. Вопогжин мэдээсэбэ. Зөөринн веня ноло йедүүнежнеш лехүт байгаа гээшэ һаань, социалис общество хадаа социалис зөөриин үндэһэ һуури дээрэ сү-лөөтэй, бэеэ дааһан байдалтай ажалша коллективуудэй болон гэр бүлын ажахынуудай нэгэдэл болохо ёһотой гэжэ зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшад тоолоно. Али бухы, заримдаа ондоо дурадхалнуудые хуулиин нинтэ нэгэн проект соо ниилүүлэн нэгэдүүлхэ гээшэ комитедэй урда табигда-

haн гол зорилго мүн. Иимэ

орёо шухала документын тү-

руушын найруулгые бултадаа

нэгэ зулаар баталан абажа ша-

дахагүй байһаниинь элитэ. Энэ

ушар голхорол түрүүлхэ ёho-

Дурадхагдаћан документнүүд ниитэ нэгэн удхагай, ниитэ нагэн гол ёпонуудтай байха, эдэной гол шухалыень найруулан тодорхойлхо ёћотой гэжэ Хуулинн, хуули ёһоной ба гурнм журамай асуудалнуудай талаар комитедэй түрүүлэгшэ дөпүтат. С. С. Алексеев угэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Шэнэ хуулинуудай баталагдан абтаһанай ашаар ажалшадай коллективууд экономическа талаараа внотойл брез дааһан байдалтай болого, үйлэдбэринн хэрэгсэлнүүдэй талаар экономическа засаг абаха ёнотой. Коллективууд эзэн ёноной мэдэрэлтэй байха ёћотой гэжэ дабтахамнай хүрэхөөр болоо. Тэдэнэр бодото эзэд байха епотой, Эзэд бупалгаалдаггүй гэжэ хэлсэдэг, жэгдэ **найн** экономическа эрхэ бай--тедледух овблуум деге бдляд гүй гэжэ хэлэхэ байнаб гээд үгэ хэлэгшэ хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. Энэ хадаа манай олохон хүшэр бэрхэшээлтэй экономическа, социальна ба бусад зорилгонуудые шиидхэхэхэ түлхюур болоно.

Эдэ хуулинууд үүргэ нүлөө ехэтэй боложо шадаха гэзшэ гү? Хуулиин, хуули еһоной ба ГУРИМ ЖУРАМАЙ АСУУДАЛНУУДАЙ силепропут йедотимой совпот депутат А. А. Собчак энэ шухала асуудалда харюу угэхые верэлдөөнүүдтэ сагаа һэдэбэ. Министриуудэй Сове-

актнуудгүйгөөр тэдэнине хэрэглэжэ болохогуй, харин Министрнуудэй Соведэй захяа заабаринуудай болон тогтоолнуудай туһаламжаар тэдэнине хэрэглэхэдэ, арадай ажахыда юуншье хубилхагүйдөө болохо. Тиимэhээ эдэ проектнүүдые заhаха хэрэгтэй. Магад, СССРэй Министрнүүдэй Совет болон СССР-эй Верховно Соведэй комитедүүд, комиссинууд хамтаржа, тэдэнине зahaa hааны, hайн байгаа гэжэ тэрэ

Конституци дотор найруулан батадхагдаһан зөөри тухай хубилгагдаагүй байные үгэ хэлэгшэ эрид шуумжэлбэ. Социалис зөөри, нэн түрүүн гүрэнэй, удааны хамтын зөөри, имагтал энээнэй һүүлээр эрхэтэдэй зөөри хадаа экономическа үндэлэ һуури болохо зэргэтэй. Зөөридэ хандасаяа гүрэнһөө бэшэ, харин хүнбөө батадхан бэхижүүлхэ ондоо харгы замые үгэ хэлэгшэ дурадхаба. Гүрэншье, коллектившье хоёрдохи эмхисост сжет онолон гэжэ тэрэ йедеглар Имагтал эрхэтэдэй зөөри түбхын түрүүлэн батадхагдажа, зохихо гуримаар хамгаалагдаха ёћотой.

Стратегическэ урагшагүйдэл-

hee тактическа шүүбэри аба÷ ха арга олгонон онсо яарал« тай хэмжээнүүдһээ жэгдэ һайн ёно гуримуудта орохые Экореформын асуудалнуудай талаар комитедэй түрүүлэгшын орлогшо депутаг П. Г. Бунич уряалаа. Бүлэг хуулинуудай проектнүүд соо хоорондоо зурилдөөтэй юумэнүүд бии байна гэжэ тэрэ анхаралаа хандуулба. Тусхайлбал, Зөөри тухай Хуулнин проект соо ,ожмотийо нейет навек мытмых оло дахин налог тохолгын, уг залгамжалан хангалгын эрхын, хүдэлмэригүйдэлгын шиндхэгдэзгүй асуудалнууд, сэн тогтоолгын, страхованиян асуудалнууд Зөэри тухай Хуулиин проект соо хэлэгдэнэгүй. Эдэ хуулинуудыө заабол нэгэн доро хусэндэнь оруулха ёно--мет ешлелех егу ежег идбиот дэглээ. Хэрбээ предприятинууд налоггуй, газарай экономическа сэгнэлтэгүй арендэдэ оруулагдабал, тэрэ бүрин хүсэд боложо шадахагүй бшуу. Хэрбээ тэдэнэр хуушатоололгонуудые найхяарэа бюджедтэ оруулбал, тэдэнэртэ дээрэнээ салин хүлнэнэй жаса. хүгжэлтын жаса үгтэхэ. Арендын огто хэрэггүй предприятинуудта энэ ушар хабаатай

Эрдэм, соёпой һуралсалай телаар саашадаа хүгжэлтэ дэб-жэлтэ туйлаагүй haa, общест-

Ургуулћан орооћо таряагаа

гээлтэ хоролтогүйгөөр сүм ху

ряажа абаха, гүрэн түрэдөө орооhо тушааха түсэбөө гүйсэд

дуургэхэ, ниитынгээ адуула

малда ядамаггүй хүрэхэ талха

тарязнай зүйл таһалжа үгэхэ,

ерэхэ жэлэй ургасын үндэһэ

hуури болохо урэhэ хүрэнгэ

ћайнаар, саг соонь бэлдэхэ

гээшэ мүнөө үсын гол шухала

зорилго болоно. «Муу урэhэн-

hee haйн ургаса абтадаггүй»

гэжэ урданнаа хойшо арад зо-

мнай хэлсэдэг байгаа. Энэ

үгын удхань айхабтар гүнээ-

— Ажахын алишье һалба-

рида харюусалгатай халуун

ажал үдэрнөө үдэртэ таналга-

ряагуйгөөр ябуулагдажа бай-

гаашье ћаань, мүнөө таряалан

дээрэ ургасын хуби заяанай

гы гээшэ ааб даа.

дэлгэрүүлбэл, ямаршье экономическа хубилалтануудые бэелүүлбэл, амжалта туйлажа шадахагүй байнабди гэжэ Эрдэм ухаанай, арадай эрдэм һуралсалай, соёлой ба хүмүүжүүлгын талаар комитедэй түрүүлэгшын орлогшо депутат С. М. Рябченко тэмдэглээ. Эгээл тиимэһээ, минии һанахада, хубиин гу, али бухы харата ябадалһаа гу, али хамтаараа эзэмдэлгэлээ соёлой болон түүхэтэ үнэтэ шухаг баялигуудые хамгаалха гээшэ тон шухала гол ёһон болоно гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ. Энээнтэй дашарамдуулан, үшөө нэгэ түхэлэй зөөрине - национальна баялигые Зөөри тухай Хуулида оруулхые дурадхагдаа. Инмэ түхэл шэнжэтэй барилганууд, искусствын

библиотекэнүүд, документнүүдэй суглуулбаринууд эрхэтэдэй хубиин зөери болгогдохо аргатай. Гэбэшье тэрэнине эдлэжэ байнан арадай ажануудаг газар дайдаћаа газаашань гаргагдаха ёһогуй. Эрдэм ухаанай эдэ һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ гол анха- хэмжээндэ хуули гаргалгын ралаа хандуулха хэрэгые эдэ бүхы хуулинууд соо найруулан тодорхойлхые дурадхажа, гүнээгы өхэ эрдэм ухаанай, соёлой, искусствын эмхи зур-

зүйлнүүд,

суглуулбаринууд,

-мет дешлепех слу ежел влех Депутадуудай хэлээшые анхаралтайгаар шагнаад, Верховно Совет дурадхагданан хуулинуудай проектнуудые шэнжэлжэ, тэдэнине заһажа, энэ сессиин үзэмжэдэ табихыень саг үргэлжэ хүдэлдэг зургаануудтаа — комитедүүд болон

гаануудые социалис предпри-

ятинуудай тоодо оруулха шу-

комиссинуудта даалгаба. Афганистанай зэбсэгтэ оппозициин плендэ орожо, уголоано гэмтэ ябуулгануудые хэлэн Афганистанда байлгагдаһан хизаарлагдамал совет сэрэгүүдэй урдын сэрэгэй алба хаагшадые табиха тухай тогтоолой проектые зубшэн хэлсэхэ уедэ энэ асуудалые эгээл таарамжатай һайнаар, бүгэхэ руунь шиидхэхэ арга олохые эрмэл-

зэһэн байгаа. Оршон байдалые хараада абажа, энэрхы сэдьхэлээр хүтэлбэрилэгдэн, гүрэн эдэнэртэ амнисти гаргаад лэ, дүүргэхэ ёнотой гэжэ нанахаар hэн. Гэбэшье СССР-эй Генеральна прокурор А. Я. Сухаревай мэдээсэл хэнэнэй нүүлээр хани халуун зүбшэн хэлсэлгэ эхилбэ. 300 гаран хүн плендэ оропон байгаа гэжэ тэмдэглээ. Оборонын министерствын баримта мэдээнүүдэй еноор, здэнэй гурбанай нэгэ

хосороо ізн. Багсаамжалхада, 70 хүн Афганистанай болон Пакистанай газар дайда дээрэ Афганистанай оппозициин элдэб зэбсэгтэ бүридэлгэнүүдтэ байлгагдана. Совет сэрэгэй урдын зарим алба хаагшал США, Канада болон баруунай бусад оронуудта эльгээгдэшэнхэй, Һураггүйгөөр угы боло-hон бусадай хуби заяае эли-

рүүлхэ хүдэлмэри хэгдэжэ бай-

Орео хүшэр байдалда ороходоо, зарим сэрэгэй албатад Эхэ орондоо зурюу харша манай хууляар хэнээгдэдэг ябуулгануудые хэлэн байгаа. Гэбэшье эдэ залуу хүнүүдэй плендэ орожо, хариин газарта харата муухайгаар хэнээгдэнэн, зобоогдонон ушарые хараада абангүй байжа шадахагүйбди гэжэ Генеральна прокурор хэ-

ловно хэрэгүүдые прокуратурын органууд болюулба. Тингэбэшье манай хараа бодоне хүндэтэй болгохын тула СССР-эй Верховно Соведэй шиндхэбэринүүдыө абаха хэрэгтэй. Афганистанай зэбсэгтэ оппозицида плендэ ороћон, али бүхы гэмтэ ябуулгануудые хээд, мүнөө хариин гүрэнүүдтэ байһан совет сэрэгэй алба хаагшадай Эхэ орондоо бусахые хүсөөд байгаа һаань, тэдэнчие бултыень түрмэнөө та-

биха тухай эндэ хэлэгдэнэ. Зугоер Генеральна прокуророй мэдээсэлые сугларагшад бултадаа нэгэн адляар хүлөэн аб**аба**гүй,

Зарим депутадуудай һанам-

Б. В. Крыжков: Буслал наашни, бухы юумэ хүлисэхэб гэhэн гол ёно баримталан, амнисти хэхэ тухай соносхохо гэзшэ хэр таарамжатайб? Хэһэн гэмтэ ябадалыень шадаха зэргээрээ шэнжэлхэ, тиин тэдэнине сүүдэй шиидхэбэреэр сэгнэхэ, тиигэһэнэй һүүлээр лэ табиха тухай дурадхал оруулха шухала.

Арадай бусадшью депутадууд иимэ амнистине буруушааһан байгаа.

В, М. Очиров: Нэгэшье дайн хүнине муу гү, али һайн болгодоггүй, тэрэ хүнэй шэнжэ шанарые элирхэйлэн харуулдаг. Хүнүүдые алагшад хюдагшадта амнисти хэхэгүй гэһэн зүйлые хуулиин проектдэ оруулха шухала гэжэ тэрэ ду-

Д. Н. Кугультинов: Эхэ орондоо эсэргүү айхабтар хүндэ хүшэр гэмтэ ябуулгануудыв хэгшэдтэ хүлисэхэ ямар эрхэтэйбибди? Юрэнхыдее энэ тог-

һан шэнжэтэй байна.

та 520 мянган совет сэрэгшэд Афганистанай харгы замуудаар үнгэрэн гараа. Мүнөө бидэнэй зубшэн хэлсэжэ байһан тогтоол эдэнэй 0,06 процентдэ хабаатай байна. Тиигэбэшье энэ тоодо оронон хүн бүхэн совет хүн ха юм даа. Плендэ орохо гээшэ гэмтэ ябадал бэшэ гэжэ ойлгуулха ёнотойб. Гэбэшье алалга хюдалгануудта, хэнээлтэнүүдтэ хабааданан гэмтэдтэ ондоогоор хандаха

дал хадаа хуулине наринаар бэелүүлхэ гэнэн удхатай. Али бухы амнисти хадаа энэрхы сэдьхэлэй ябуулга болоно. Энэрхы сэдьхэл гү, али үнэн зүб хоёрhoo түрүүшынхийнь түлөө дуугаа үгэхые уряалнаб.

та хөөрэлдөөнүүдэй үедэ депутадууд ондо ондоо һанал бодолтой байһанаа харуулаа. 10 хүн үгэ хэлээ. 15 хүн асуудалнуудые табяа.

үзэмжэдэ табиха хэрэгтэй. 401 депутадай 394-ниинь дуу-

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Л. А. Воронин транспортын, промышленностиин таһалгаряагүй, жэгдэ хүдэлмэриме хангаха талаар правительствын зүгнөө мэдээсэл хээ.

И. Д. Тутов: Би энэ тогтоолые мүн лэ буруушаанаб. Хүн бүхэнине нэгэ нэгээрнь хаража үзөөд, амнисти хэхэ тухай асуудал шиидхэхын тула комисси байгуулхыө дурадханаб.

Ф. Ахромеев: Дүн хам-

Н. Н. Энгвер: Үнэн зүб яба-

Хани халуун үгэ буляалдаа-

Энэ асуудалда тон анхаралтайгаар хандахадаа, Верховно Совет зүб юумэ хэбэ гэжэ М. С. Горбачев зүбшэн хэлсэлгэнүүдэй дүнгүүдые ⊿огсолходоо тэмдэглээ. Хүнүүдэй хуби заяан тухай эндэ хэлэгдэнэ. Политическэ, хүнэй, хуулиин сэрэгэй, уласхоорондын асуудалнуудай хамтааран табигдаhан иимэ хэрэгүүдөэ юрын шиндхэбэри абажа шадахагүй байнабди. Энэ асуудалай гүйсэд шиидхэгдээгүй байлыень үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүд харуулба. Депутадуудай хэлэ һэн һанамжануудые зохихо комитедуудтэ хаража үзэхыень даалгаад, үгэвэ ойлголсоһон дурадхал Верховно Соведэй Энээнэй түлөө эндэ байһан

Тобшохоноор зүбшэн хэлсэ-**Нэнэйнгээ Нуулээр** энэ асуудалаар зохихо тогтоол бэлдэхэ шиидхэбэри абтаба. Энэ шиидхэбэри октябриин 3-да СССРэй Верховно Соведэй баталамжада табигдаха зэргэтэй. (TACC).

таряае хиидхүүлэн сэбэрлэдэг ОВС-25 түхэлэй түхөэрэлгэдэ Мария Бродникова, Галина Козлова, Екатерина Трапезникова, Анна Леонова гэгшэд хүдэлжэ,

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

РСФСР-эй АГРОПРОМЫШЛЕННА КОМПЛЕКСЫН ОНСО ШАЛГАРЬАН ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ СССР-эй ОРДЕН БОЛОН **МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ**

Эршэмтэй технологи, ажалай эмхидхэлдэ түрүү онол гогонуудые нэбтэрүүллэнэй ашаар таряан болон мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгыө ба худалдалгыө дэжиэлүүлхэ талаар амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө шагнаха гэбэл:

Буряадай АССР-һээ

ЧАРТАН «ӨӨЛҮТ ЙАТАРАЗАТ НЕШ ЙАГАЖА»

тракторист.

Парфенов Николай Ивано-

Ринчинова Хандацо Этибе-

Аргатын совхозой малай үүл-

тэр һайжаруулха талаар тех-

рановичые — Баунтын районой

Монгойн совхозой тракторист.

ёогой совхозой тракторист.

совхозой звеное даагша.

кын һаалишан.

тракторист.

Самбаев Анатолий Жамса-

Стариков Николай Терентьевичые — Зэдын районой Борь-

Третьякова Екатерина Нико-

Хайдуков Басилий Егорови-

Хандуев Бадмажап Цыбик-

Цыбиков Бата Сампилови-

Цыбиктаров Виктор Данза-

Чимитова Долгорма Жам-

Чмелев Анатолий Артамоно-

«Гигант» колхозой автомаши-

Шилин Тимофей Еремееви-

Шумков Виктор Павловичые

мольский» совхозой тракто-

Семенова Альбина Яковлев-

Содномова Антонида Дор-

Суранов Георгий Михайло-

вичые — Кабанскын районой

- Задын районой Бооцын сов-

Таракаевская Мария Тихо-

«Тресковский» совхозой haa-

Ханхашанова Серафима Ива-

Байгал-Хударинн совхозой haa-

Цыренов Гарма Цыренови-

чые — Ивалгын районой Ивал-

чебунии Ермил Яковлевичые

— Тарбагатайн районой «Друж∽

ба» колхозой таряан ажалай

Эрбынеев Аюша Цыдемпи-

районой

районой

звеное

вичые - Загарайн

чые — Тарбагатайн

нын жолоошон.

даагша.

евнае — Мухар-Шэбэрэй райо- райн бройлерно шубуунай

чые - Хориин районой Хориин

доржиевичые — Захааминай

лаевнае — Кабанскын районой

Ангамаев Анатолий Сырено- вичые — Ивалгын районой «Завичые — Түнхэнэй районой Ле- веты Ильича» совхозой звенов нинэй нэрэмжэтэ колхозой даагша.

Андренова Валентина Рад- вичые -- Мухар-Шэбэрэй районаевнае — Түнхэнэй районой ной Ленинэй нэрэмжэтэ кол-«Маяк» колхозой Һаалишан, хозой тракторист, Антипов Владимир Григорье-Пономарчук Павел Васильвичые — Кабанскын районой свичые — Хойто-Байгалай райо-«Шергинский» совхозой таряан ной «Ангарский» совхозой

ажалай хүдэлмэришэн, Батуев Максим Петровичые -- Хориин районой Хориин евнае -- Хурамхаанай районой совхозой тракторист.

Бондарев Геннадий Романовичые — Хяагтын районой «Родина» колхозой бригадир. Будажалов Владимир Гончи-

ковичые — Загарайн районой Эрхирэгэй совхозой тракто-Галсанов Максим Шарапо-

вичые — Сэлэыгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой таряан ажалай хүдэл- Кабанскын шубуунай фабримэришэн. Гусев Алексей Павловичые

—Хэжэнгын районой «Перво- чые — Хориин районой Хүлэй майский» совхозой тракто-Гусев Николай Федоровичые — Кабанскын районой Тво- районой Хамниин совхозой

роговой шубуунай фабрикын звеное даагша. Дамбаев Даша Доржиевичые — Ахын районой Ленинэй инкубаторно-шубуунай станнэрэмжэтэ колхозой адуушан, циин директор.

Доронин Виктор Прокольевичые — Ивалгын районой «8-ө новичые — Хяагтын Марта» колхозой звеное дааг» Ехэ-Нугын совхозой тракто-Жигжитов Борис Балдако-

_вичые — Захааминай районой **суе_вкае — Я**руунын районой Михайловкын совхозой трак- «Дружба» колхозой хонишон. Зверьков Иннокентий Алек-

сандровичые - Баргажанай районой Баргажанай совхозой звеное даагша. Игошев Николай Алексеевичые — Зэдын районой Оёо-

«Восход» колхозой рой совхозой ахамад агро-Игумнов Виктор Петровичые — Зэдын районой «Заречный» — Яруунын районой «Комсо-

совхозой звеное даагша. Кокорин Георгий Проколье- рист.

ЧАРПАДЗА «ӨӨГҮТ ЙАНАНЧАЛГАШ ДАДГАЖА»

Викулин Иннокентий Поли- Самойлов Виктор Лаврентьекарповичые — Захваминай рай» вичые — Зэдын районой «Мир» оной Хамниин совхозой трак- колхозой тракторист. Гомбожапова Роза Жамса- нае — Загарайн районой Зага-

ной «Одон» совхозой хони- фабрикын шубуушан. Григорьев Антрол Григорье- жиевнае — Хэжэнгын районой вичые — Бэшүүрэй районой Чисаанын совхозой хонишон, XXI партсъездын нэрэмжэтэ

колхозой тракторист. Дугаржапова Екатерина Да- «Большереченский» совхозой шинимаевнае - Сэлэнгын рай- малшан, оной Химнын совхозой hаали- Сюсин Иван Дмитриевичые

Коновалов Сергей Викторо- хозой звеное даагша. «Коммунизм» колхозой трак- новнае — Кабанскын районой TODUCT. Марганов Гарма Данцара- лишон

новичые — Тунхэнэй пайоной Харбяангуудай совхозой зве- новнае — Кабанскын районой ное даагша, Молонов Владимир Нимае- лишан.

вичые — Задын районой Оёорой совхозой бригадир. Осмоловский Алексей Ива- гын совхоз-техникумэй трак-

новичые — Бэшүүрэй районой торист. Охин-Булагай совхозой хони-

Очиров Борис Доржиевичые — Хяагтын районой Алтайн совхозой тракторист. Помулев Александр Николаевицые — Прибайкалиин рай- ловичые — Сэлэнгын районой оной «Нестеровский» совхо- Карл Марксын нэрэмжэтэ кол-

зой тракторист.

хозой ахалагша хонишон.

СССР-эй Верховно Соведэй Туруулэгшэ М. С. ГОРБАЧЕВ. Москва, Кремль.

худэлмэришэн.

1989 оной августын 25.

[Эхиниинь октябриин 3-най номерто].

Ургаса хуряалга — 89

ҮРГЭН 17.45—«Камо гряд» ЭЛИСЭТЭЙГЭЭР римтата фильм. 18.18 ЭЛИСЭТЭЙГЭЭР

бди. Нухэр Бадмацыреновэй ударидадаг бригадын гэшүүд шонон бригадые, дуй ургаса хуряалга соо эршэмехэтэй механизатор тэйлээр ажаллажа, 1737 тонно силос, 6380 тонно орозноной Бадмацыренов хутэлбэсенаж богони болзорой турим. Эдэнэрэй мэдэл-вгрегат, томо, хусэ ехэжа, силостэ, сенажда дарагда-700 түхэлэй трактор даал-Социалис мурысвензи дуриуптэнхэй. Эдэ орёо жолоодожо комбайнернуудыень

мэй ёйоор, траншейе богони болзор соо дүүргэбэл, тэдэ нэртэ совхозой дирекци, партийна, профсоюзай организацинууд 500 түхэриг мүнгөөр урмашуулха жэшээтэй. Тэжээл бэлэдхэдэг тус бригадын мо-ханизаторнууд 7 траншейе силосээр, сенажаар богони болзор соо дүүргэлэндээ, аяар 3200 түхэригэй мүнгэн шанда

хүртэнэн байна, Эдэнэрэй дараһан тэжээлэйны шанарынь саг соогоо шалгаг дадаг юм. Эсэсэй дүнгөөр бригадын гэшүүд һайн шанартай силос, сенаж дараћан байбал байал урмашуулагдаха ёйогой Энэ коллективнай арендна подрядай гуркмаар ажалладаг хадаз хүн бүхэнийны харюусалгаяа һайн мэдэрнэ. Тимгээднүд естийсэсэс аенедет өнш

гээр салин түлбэрнөэ абаха Иимэл хадаа, тэдэнэр сагай хэды оройтожо байтаашье hааны, шэмэтэ тэжээл нөөсэлхэ хүдэлмэрез үргэн дэлисэ

гөөр, хэлэн ажалайнгаа зэр-

тэйгээр ябууллан зандаа. В. ДУГАРОВ. Хэмэнгын районой Ушхайтын севхозой мелиоратор.

АРИЛГАГДАНА, ΧΑΤΑΑΓΔΑΗΑ, СЭБЭРЛЭГДЭНЭ

Тинмэћээ эндэл гол хүсэм- тааха хүдэлмэри нэгэ халаандонобди.

най табигданхай, бухы анха- да эрхилэгдэнэ. Энэ шухала ралнай тиншээ хандуулагдан- ажалые ороононой тоогые хай гэхэдэ, алдуу болохогүй, даагша Федор Алексеевич Ре-- гэжэ элитиэ үрэпэ эрхилхэ венский бэе дээрээ даажа ажахын талаар агроном С. И. абанхай юм. Хохлов хэлэбэ.— Манай колхоз элитнэ үрэнэ үйлэдбэрилхэ дэ, мүртэй үрэ дүн туйлагдагол һалбаритай юм. Иимэ үүр- даггүй. Һүниндөө хүдэлгэхэдэ, вжатда өөнүм авдах нос йстег байнан орооно таряагаа найн дэржэ, тэдэнине занабарилгада шанартайгаар арилгахые орол-

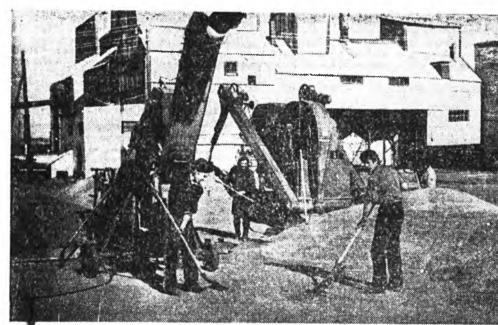

— Хоёр халаанда эрхилхэтехникэ, түхөэрэлгэнүүд эбхахад үдэрөө барадагбди. Тин мэнээ агрегадуудые нэгэ халаанда хүдэлгэбэл, ашагтай-гээшэ ааб даа. Тингээдшье хүн бүхэн харюусалгаяа һайн хэдэрнэ. Opoohoëo hайнаар сзбэрлэхые оролдоно, — гэжэ нүхэр Ревенский мэдүүлбэ.

— Манай ажахы байгша ондо 6,5 мянган центнер шэнкисэ гүрэндэ тушааха даабаритай Энээнээ мүнөө бэлдэжэ байнабди. Бултыень бэлдэһэн хойноо октябриин 5--6-наар бэлэдхэлэй пунктда абаашахабдн. Тэрээнhээ гадуур 4,5 мянган центнер шэниисэ, 5,8 мянган центнер обёос, 200 центнер горох үрэһэндэ хаагдаха байна. Мүнөөдэрэй байдалаар 10 мянга гаран центнер шэниисэ арилгагдажа сэбэрлэгдэбэ, — гэжэ Сергей Иванович хөөрэлдөөндэ оролсоно.

Opooho таряа сэбэрлэхэ ЗАВ-10 тухэлэй агрегат +дэ үдэрнүүдтэ ашаг үрэтэйгөөр худэлгэгдэжэ байна. Эндэ машинистнууд Павел Изанович Максимов, Андрей Васильевич Трофимов, Павел Харитонович Никонов гэгшэд агрегадаа үдэр **Бунигуй ашаглана**

мүн лэ урдаа табинан зорилгоёо нэрэтэй солотойгоор бае-

Поли дээрэнээ асарагданан лүүлхэ гэжэ оролдожо ябана Залуу хүбүүд Андрей Хомяков Александо Модин хоёр сэбэрвренишемотав вкает ненертел ашажа, буулгажа үгэнэ. Эндэ ГАЗ-53 түхэлэй самосвал-автомашинада Петр Васильевич Трофимов, ГАЗ-52 түхэлэй автомашинада Павел Иолезич Яковлев гэгшэд ажалладаг бай-

д. дондоков. Мухар-Шэбэрэй район. ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ЗАВ-10 гүхэлэй агрегадай машинист А. В. Трофимов; срооћоной тоог дээрэ.

ж. ширеторовэй фото.

ҮДЭРЬӨӨ ҮДЭРТЭ ҮРГЭДЭНЭ

Тарбалатайн районой «Дружба» колхозой таряан ажал эрхилэгшэд байгша ондо ургаса хуряалгаяа район соогоо түрүүлэн эхилээд, намарай эдэ үдэрнүүдтэ эршэ түгэсөөр ябуулка байна.Намарай эдэ шухала хүдэлмэри эрхилхэ хэрэгтэ Пестеровскый отделениин механизаторнууд үндэр дүнгүүдые туйлажа, бэшэн coohoo онсо шалгаран гарана. Нухэр Сапуновой хүтэлбэрилдэг транспортна хуряалгын комплексын гэшүүд энэ жэлэй ургаса хуряалга дээрэ аяар 7000 гаран центнер алтан шаргал шэнийсэ амбаарлажа абаһан байха юм. Энэ комплексын ороолоной зургаан комбайн hаадгүйгөөр хү-

Механизаторнуудай дунда дэлгэрhэн социалис мурысөөндэ В. Я. Торгашин 1199 центнер орсоhо хиряажа, түрүүшын hуури эзэлнэ. В. Я. Михалез 1117 центнер ургаса хадан сохиhондоо, мүн лэ социалис мүрысөөнэй манлайда дабшалсана.

ТОРОНХОЙБДИ ЕТЕРАЗ

ОРОНХОЙБДИ БЕТЕРАЗ

ОРОНХОЙБДИ БЕТЕРАЗ

ОРОНХОЙБДИ БЕТЕРАЗ

ОРОНХОЙБДИ БЕТЕРАЗ

ОРОНО СОВЕЛЬЙ

байна гээшэ. Энэ харюусалгатай хүдэлмэрине хайы Ин коммунистнууд РСС

ШУХАЛА ШАТАД

урда шэнэ оной шэнэ зорилгонууд хараалагдых

ажалай эгээл шухала кампанинүүдай и**эгэн боло**хо

нидые, эмэ зунагуудые үрэжүүлхэ хаћа тулэпи

ямар шанартайгаар үнгэргэнэннөө, мүнөө ороод

хонишодой жэлдэ энэ һалбариин свашанхи хүг

Тиимэнээ энэ талаар районой колхоз, совхозууы

хала кампанияа мүнөө ямараар эрхилжэ байма

нирхон, манай корреспондент Д. Дондоков Б

племкооперативай түрүүлэгшэ В. С. Хандажалооп

асуудалтангаар хандаба. Тэрэнэй үгэлэн харюу

Асуудал: Танай даадаг плем- ной ажахынууд хары

кооперативай энэ хэрэгтэ ханаяа августын Ж

оруулжа байһан үүргыень он- хоишолуулаа һэң Ти

ратив харюусалгатай энэ хү- «Новосретенский»

дэлмэриис бэе дээрээ даа- үрэжүүлгэдээ бэлэн

бди. Үдэр бүхэндэ хусын үрэ Типовой пунктиууд

ажалыень

гаад, эрхилжэ байна гэхэдэ рэжэ ерээ.

бухы ажахынуудые хусын пунктнууднай

сэхэ дулдыдаха байһаниинь элитэ.

топилогдоно.

он хэлэхэ байгаат.

Харюу: Манай племкоопе-

алдуугүй. Бидэ районойнгоо

үрөөр түйсэд хангадаг гээшэ-

внишьмотвь недауд неледеш

дүрбэн зүг барин, тэрэнээ та-

бэлдэхэ талаар манда дүй

шанарыень шалгаад, ажахы-

баян дүй дүршэлтэй хүн.

пунктнуудай

үрэ абаха талаар Алек-

Тэрээннээ гадуур бидэ өөнэ-

шалганабди. Хэрбээ дутуу дун-

хаха талаар хэмжээнүүдые аба-

раажа гарадаг байха юм.

«НЕНҮ ДАР

лон дайнай ветера

ка тухай, Буряадай А

дуудые, арадай д кай иютагай Соведу

депутадуудые нун

бшэн хэлсэбэ.

у**иин, аж**алай ба дай **нууд** эдэ Хуулинуу

нүүдые зубилэн хэл эдэбхитэйгээр хаба

Хуулинуудай проект

ол түлэб найшааха

мжэлхы ажаглалта

Уншаг

 $\theta\theta$

ӨӨГЭЙ поэт Данса

ы hэн. Харин 1988 о

гэнэн түрүүц

и 1982 оной янва

жогутабайн

HAMANTAHY

Тоосоон

ба һунгалта

ехэ байна,—гэжэ элидхэлшэ Дамбаев сугларагшадта дуулгаа.

Үнгэрhэн сагай хугасаа соо түрэл һууринайны үйлсэ гу-

дамжануудаар эльһэ шорой

отделениин профсоюзай организациин цехово комитедой бригадир Б. Д. Дамбасв нотоосоото-нунгалтын суглаан мэбэ. болобо, Тэрэнэй эхилхын ур-— Хуряагдаха таряантнай да тээ ажахын профиомой түрүүлэгшэ В. А. Ильин, парт-комой секретарь Р. С. Рабжаев гэгшэдтэй сугтаа энэ отделенинн үбһэ хуряалгын шэниисэ. бэшэн звенонуудаар ябажа, тэндэ хүдэлжэ байнан зонтой уулca5a. зажа, хөөрэлдэхэ ушар дай-Отделениин цеховэ комите-

ралдаа һэн, — Хэды ган гасуур болоошье haaнь, убhэеэ car соонь абажа шадаабди. Тэрэмнай нэгэшье хура бороодо орожо, шанараа муудаагүй, Һүүлшынгээ гектарнуудай ногоо унагаажа байнабди. Түсэбнай 80 процент шахуу дүүргэгдэхэнь ха,— гэжэ отделениие эрхилэгшэ Д-Ц. Дондоков хөөрэнэ,

 Усэгэлдэрhөө эхилжэ, таряагаа амяарлан хадажа, валнууд болгожо эхилээбди. Долоон комбайнуудаймнай 6ниинь худэлжэ байна. Гектар дал һайжаруулха, Булам тосбүринөөнь 12 центнерhзэ бага хонине болбосон түхэлтэй үедэ сэлмэг үдэрнүүдые заа- Саашадаашье хэхэ хүдэлмэ- Д. Аюров болон бусад үгэ

жолоошодые

Бэлдэнэ

Территориально - үйлэдбэ-

нуралсалай-курсовой

риин «Бурятавтотранс» нэгэ-

комбинадай байгуулагдаһаар

50 жэлэй ой байгша ондо гүй-

Үнгэрhэн хугасаада 36 мян-

ган жолоошод бэлдэгдээ, 9000

хүн мэргэжэлээ дээшэлүүлээ,

10.590 жолоошон нэгэдэхи ба

хоёрдохи класста шалгалта ту-

шаагаа, автотранспортна пред-

приятиин бусад кадрнууд —

Автотранспортна предприя-

тинуудэй эрилтэ хангахын, мэр-

гэжэлэй талаар гүйсэд һайн

бэлэдхэлтэй жолоошодые hyp-

ган гаргахын тула оролдоноб-

комбинадай 7 филмал хүдэлнэ.

Һуралсалай шэнэ түхэлэй 48

автомобиль, автотренажерно 6

комплекс, автодром, тусхай-

лагдамал 12 кабинет комбинад-

Нормативно-техническо до-

кументнүүд, автомобильна шэ-

нэ техникэ шудалха ба КамАЗ

ашагтайгаар ашаглаха талаар

программанууд һуралсалай хэ-

рэгтэ саг ургэлжэ нэбтэрүү-

лэгдэжэ байдаг. Юрэнхыдөө,

оршон тойрон байгаалине ха-

дамал газ хэрэглэн хүдэлхөөр

Иимэ зорилго бэелүүлхэ

талаар бүхы арга боломжо ком-

бинадтамнай бии. Дуршэл ехэ-

тэй багшанар, мастернууд ман-

ла олон. В. С. Генишиер, В.Б.

30 жэлдэ хүдэлнэ. М. Н. Юдин,

Р. И. Соболева, К. Т. Соболев,

В. В. Шерба, Б. С. Шагжин,

Д. Г. Белобородов, Н. Г. Сте-

панов, Б. Д. Гатапов, В. А. Пи-

чугин, С. И. Шитин, В. Г. Ка-

заков 15—20 жэлдэ ажаллажа,

коллектив соогоо хүндэтэй бо-

һүүлэй хоёр жэлэй туршада

ажахы эрхилэлгын шэнэ гури-

маго комбинаднай худэлнэ.

Тиихэдээ һуралсалай-техниче-

скэ бааза бэхижүүлхын, һурал-

салай онол аргануудые нари-

жуулан һайжаруулхын тула

нилээн оролдолго гаргагдана.

Энээнэй ашаар мэргэжэл ту-

гэс жолоошодые бэлдэхэ хү-

дэлмэриин шанар дээшэлхэ

территориально-уйлэдбэ-

риин «Бурятавтотранс»

нэгэдэлэй һүралсалай-

курссвой комбинадай

В. МАНЖУЕВ,

директор.

Очиров, А. Н. Власов гэгшэд

раада абан, шэнгэн ба шахаг

автомобильнуудые

тамнай бии.

саг болоо.

лонхой.

Республикын районуудта

11 мянган хүн бэлдэгдээ.

сэбэ.

лэхэ гэжэ оролдонобди, — гээд гынуудай нюруунууд үргэд-

ехэ юм гү?— гээд асуубаб. — 1400 шахуу гектар бо-лохо. Тэрэнэй 185 гектартань хара таряан, 400 гентартаны дээрэнь обёос юм, — гэжэ тэрэ харюу-

Дэй түрүүлэгшээр эхэ хонидой отарада худэлжэ ябаһан Дагба-Доржо Дондокович Цыбиков совхозой албанда татагдаћан байжа, тоосоото элидхэлээ өөрөө хэжэ шадаха аргагүйдэбэ. Тэрэнэй орондо элидхэлыень цохкомой шүүн Д. Д. Дамбаев хэжэ, отделениин профсоюзай организациин гэшүүдэй урда тоосохо баатай болобо.

- Toocooto xahaa xyracaa соо профсоюзай цехкомой хүсөөр, тэрэнэй эдэбхи үүсхэлээр хүн зоной байра бай-

гаан жэл болобобди.

хы бангуулха гэжэ шиндэһэн 10077

болзор соо ажахынгаа хэр зэр-

ургамалнуудые таринабди. Ажа-

Тиимаћаал ана богонихон наар баригдаа.

эхилнэ,

«ЭБТЭЙГЭЭР ХҮДЭЛБЭЛ...» ра бороогой удаа шалбааг, сөөрэмүүд суглархаяа болёо. **Нуулэй уедэ Буламда** олон шэнэ гэрнүүдшье бодоо, Тэдээн соо залуу бүлэнүүд орожо, сэдьхэлээ ханаан түбхинее.

> **- hууринэ**йнгаа хажууда стадионгуй болонхой, Тэндэнь футбол намнаха, волейбол, баскетбол наадаха талмайнууд, үндэрые харайха, утые һүрэхэ, солбон шамбайгаа харуулха, гүйлдэхэ газарнуудшье түхеэрэгдэнхэй, Эдэ бүюумэнүүд нютагай хүн зоной хамтын хүсөөр хэгдээ юм. Тинхэдэ үнгэрэгшэ жэл» дз Гургуули-саадай байшан баригдажа, ашаглалгада оруулагдажа. буламаархидай hанаа сэдьхэлдэ хэды ехэ баяр түрүүлбэ гээшэб.

Тоосоото элидхэлэй удаа зубшэн хэлсэлгэ эхилээ. Тракторно-таряан ажалай бригадир Б. Д. Дамбаев. бэшэ ургаса абтахаар хэбэр- болгохо талаар зарим тэды соёлой хүдэлмэрилэгшэ Б. П. тэй. Хура бороогүй байнан һайшаалтай юумэнүүд хэгдээ. Шарапова, механизаторнууд

хинэhэн ажахынуудай олонхи- миллион 153 мянган түхэригтэ да хүндэ бэрхэшээл заал haa,

дынь хэдэн арбан жэлэй саа- хүргэгдөө һэн. Ажахын ашаг ушараад байдаг. Нэгэдэхсэр,

на байгуулагданан, баян түүхэ- олзо 66 процент болонхой. Гү- ажахымнай налбари бүхэн ад-

тэй юм. Жэшээлхэдэ, манаар рэнэй нэмэлтэ тэдхэмжэгүй ли тэгшэ хүгжэнэгүй. Тодор-

хүршэлдэг «Гигант» колхоз үн- гөөр 31,7 процент болоо юм. хойлбол, газар таряалачгай ур-

гэрэгшэ зун жаран жэлэйнгээ Энэмнай манай ажахыда яһала гаса haнahaнда хүрэмөөр дээ-

байдалда тэмдэглээ һэн. Ха- Нёдондо 2808 цонтнер һү, эрилтыс үрэһэ хүрэнгоөр, мүн

рин бидэ өөнэдынгөө түүхэтэ 5691 центнер мяха, сэбэр ута- малай тэжээлсэр жангабашье, зам эхилнээр оройдоол зур- hанай гарасын хэмжээгсэр 58 орооно таряз гүрэндэ ехээр

Урдань манай ажахы «Гигант» гва hэмди. Хонин бүринөө шэлүүлхэ аргагүйдэнэбди. Үнеэ-колхозой бүридэлдэ оролсодог дунда зэргээр 3.681 килэ- дэймнай hy шэмэ үшөөл бага

нзгэ отделенинь байһан гээшэ. грамм нооһо хайшалаабди, Гү- байһаар. Хойшодоо малайнгаа

Сэхыень хэлэхэдэ, бидэнэй тэ- рэндэ тушаагдаһан үхэр малай үүлтэр һайжаруулха талаар ехэ

рэ үеын байдал колхозой бу- туд бүрийн шэгнүүр 400, хо- ажал хэгдэхээр хараалагдана.

лэшье дутуугүй үйлэдбэрил- шэлүүлжэ, өөнэдыгөө үрэhэ xy- зоймнай гэшүүдэй, мүн hуури-

ди. Илангаяа колхознигуудай лион 140 мянган түхэриг үг- бүүдээ һайнаар түбхинүүлээд,

гаа ашагтайгаар үнгэргэхэ ар- олзын 47 процентнь болого, шатай ябуулагдаа haa, түрэл-

га боломжонь бусаднаа ту Туб нууринаа болбосон түхэл- хидэйшье нанаа сэдьхэл тэниг-

люурхан һэн, Гол түлэб энэл тэй болгохоор 1988 ондо 1 лэн байха жэшээтэй. Тиимын

шалтагаанаар манай отделе-миллион 686 мянган түхэригэй тулада энэ талаар хэмжээнүү-

ниин хүн зон бэсэ даалан ажа- шэнэ барилга хээбди. Бүхыдөө дыө абаха зорилго урдаа та-

юм. Тингэжэ 1983 онноо «Рас- тай байрын гэрнүүд баригда- жа болохогүй гэжэ хүтэлбэри-

свет» колхозоймнай намтар жа, ашаглалгада үгтөө. Мүн лэгшэдшье, ниитэ зоншье һайн

гэ хүгжэлэн, мүн хубилган шэ- үдэрлөө малшадайнгаа. байра танагүй. Тинмэлээ үхибүүдынь

нэдхэлгэдэ хубитаяа хэр зэр- байдалда онсо анхарал хан- һуралсалай дүүрэн програм-

гэ оруулалсажа жбаныень та- дуулхые оролдодог. Жэшээл маар хэшээлнүүдтээ ябаха ар-

най газотын уншагшадта хөөрэ- бэл, һүүлэй жэлнүүдтэ малшад гагүй болонхой. Илангаяа үхи-

хэ хүсэлэнтэйб. Мүн хүгжэл та байшан гэрнүүдые банитай бүүднай түрэлхи буряад хэлэ-

гынгөө замда ушардаг дутуу гаар баринхайбди. Олонхи буу- сэ шудалха аргагүй байһаар.

дунданууд тухай хэлэхэвэ мар- сануудта зайн гал оруулагдан- Манай гол халавы болохо тахагүйб. хай. Үхэршэд, хонншодой гэр- залуушуулда мүнөө үе сагай

Колхознай 32353 гектар эд нүүдтэ газ табигданхай. Бүри эриптэдэ хүрэмбөр эрхэ бай-

лүүрийн газартай. Тэрэнэй 8605 hаяхан hаалийн фермо hэль- дал байгуулха гээшэ шухала

гектарыны хахалагдадаг газар бэн заһабарилагдажа, һаалиша- зорилго болоод байна. Ойрын

юм. 3277 гектарта ороопото дей ажал нилээд хүнгэлэгдөө. жэлнүүдтэ нютагтам ай hypryy-

хыдамнай 32 мянган хонин, анхарал хандуулхада, тэдэнэр- дон. Хулпата кютагей түүхэ

1157 үхэр мал, 400 гаран адуун, Най-даажа-ябаһан ажалдаа ур-- харуулбын музей, хүн-- зоной

116 тэмээн hypэг харууналаг- дынхинаа абьяас схэтэйгээр ажалуудалса харогломжо ханга-

дана. Манай колхознигууд хүдэлнэ. Үнгэрһэн убэлэй, ха- ха комбинат болон бусад ба-

эрхилжэ, ажахынгаа экономи- хурьга олоор абажа район до- шолбол, ута рамайнгаа эхиндэ

бейра бейдал hайжаруулхын хонин бүхэннөө хурыга абахын түлөө ажалланад. хажуугаар, гарза хоролтогүй.

ко хүгжөөжэ, хүн зонойнгоо тороо шалгарба. Тусхайлбал, ябаһач хуллатынхидта анхара-

Үнгэрhэн 6 жэл соо колхоз- гөөр түлжүүлжэ тушаагаа. Ажа- түсэб ехэ. Зорилгоёо бодото

най ото хүгжэжэ ябаа гэхэдэ хын хонишодой дунда дэлгэр- дээрэнь бэслүүлхын түлөө шу-

алдуу болохогуй. Энээндэ гэр- һзн социалис мүрысөөмдэ Ба- даргы бэрхээр ажаллаха ёһо-

имагтал хамтын эдэ баялигаа барай һарануудта хонишоднай ригдахаар харзалагдэна.

дүрбэлжэн метр талмай-

тонно ноопо гурэндэ тушаа- худалдажа, ашаг олзоёо дээ-

магазин, колхозой конторо шэ- мэдэрнэ. Һургуулиин на-

Ажахын правлени түрүүшын гайнгаа дунда һургуулида баг-

Малшадайнгаа ажаһуудалда лиин шэкэ байшан, Сселой ор-

АГА, ОНОН иютачуудаар

УТА ЗАМАЙНГАА

бэшье, харюудань оньпон тех- рэнгын ороопоор, малаа шэ-

никэ, зэр зэмсэг, минеральна мэ, шанартай тэжээлээр ханга-

үтэгжүүлгэ болон бусад хэрэг- Алг болонхойбди, сэлнүүдыв Хуурай Добын от- Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозни-

деленинээ багаар абадаг нэм- гуудай салин түлбэридэ 1 мил-

байра байдал, сүлөөтэй са төө. Энэмнай ажахын олоһон

шэ болгон 1988 ондо ажахы- тацырен Тарбаев шалгарна, Тэ-

ла'туу. Еидэ хамта 2 миллион хурьга абаа юм. Иван, Сергол

900 мянган түхэригэй продук- Цыремпиловууд тус тустаа 120,

ци үйлэдбэрилөө hэмди. Түсэб- 124 хурьга абажа, баһал шанай 2 миллион 234 мянган дабаритай бэрхэ хонишод бай-

гаараа туйлаһан дүнгүүдээ дур- рэ зуун эхэ хонин бүриһөө 120 тойбди.

ойе баяр баясхалангай оршон һайн дүн гээшэ.

хэлээ. Тиихэдээ профсоюзай организациин тудэлмэридэ горитойхон дутуу дунданууд яћала бии гээд тэмдэглээ, Тэдэниие яажа усадхаха тухайгаа элидхэлшэ юундэшьеб даа хэлээгүй гэбэ. Совхозой профсомой зүгнөө туһаламжанууд багаар үзэгдэдэг байгаа гээд Шүүмжэлэл хэгдээ,

– Нютаг<mark>айм</mark>най хүн **зо**ной байра байдал һайжаржа байна гэжэ элидхэл дотор тэмдэглэгдээ, Һүүлэй үедэ орхигдожо, мартагдажа ябаһан ёһо заншалнуудшье һэргээгдэжэ рые хододоо нанажа ябамаар үчгэргөө һэмди. Энэ хэрэгтэ залуушуулшье, напажаал үбхугшэдшье эдэбхитэйгээр хабаадалсаа бэлэй. Мүн тоосоото хана соо тосхоной эхэнэрнүүдэй комитедэй зүгhөө хүмүүжүүлхы удхатай бага бэшэ хүдэлмэри хэгдээ.

— Эдэ бүгэдэн тушаа элидхэл соо хэлэгдэнгүй гарашоо. Зүгөөр бидэ эбтэйгээр, нэгэ hаналтайгаар хүдэлбэл бүришье һайн Дүнгүүдые туйлахабди, — гэжэ нүхэр Шарапова үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. — Хубилган шэнэдхэлгын

шэдитэ амисхал ажабайдалдамнай үдэр бүридэ бага багааршье haa, нэблэрэн орожо байна. Имагтал тэрэнэй ашаар урдань орхигдожо яба**нан манай Булам тосхон да**хинаа һэргэжэ эхилбэ гээшэ. Сагаан һарымнай һайндэрнүүд хорюултай байгаа бэлэй. Арбан жэлэй саана энэ үдэрые юрэ тэмдэглэнэн хүнүүд хуушанай үзэл бодолтой зонууд юм байна гэжэ зэмэдэ, яла-

hанаа гэршэлбэ. Колхозойнгоо

экономикые хүгжөөһэнэй ашаар

бди. Мүнөөдэрэй байдалаар колхозник бүхэнэй һарын дун-

да зэргын салин 281 түхэриг-

шэлнэгүй, Бидэ өөлэдынгөр

наймнай байдал мүнөө сагай

Байра байдалһаа бүхы юү-

мэн дулдыдадаг гээшэ. Үхи-

Туралсал, хүмүүжүүлгынь ураг-

баабди. Энээниие хойшолуул-

һанай 300-аад үхибүүд нюта-

эрилтэдэ хүрэнэгүй.

ЭХИНДЭ

хэлүүлжэ ябагша бэлэй. Мүнее урган демократиин улам түнзэгыгөөр манай ажабай. далда орожо байһанай ашаар нимэ юумэнүүд хэгдэжэ эхилээ гээшэ ааб даа, Энэл мэтын юумэндэ **бая**саха ёһотойбди. — гэжэ бригадир Дамба-€в хэлээ.

— Бидэ Булам һууринай хүгжэлтэдэ онсо анхарал хандуулнабди. Һургуулинн байшан үргэдхэн шэнэлээ һэмди. Мүнөө спортивна заалтай болохо тухай асуудал шиндхэжэ байнабди. Профсоюзуудаймнай областной совет энэ хэрэгтэ 25 мянган түхэриг мүнгэ помолоо, Тэрэнинень энэ жэлэй эсэс болотор ашаглаха ёнотойбди. Шэнэ котельна барихамнай гээшэ, Клуб, Һургуули, конторо, отделениин авто-гараж, машинно-тракторна мастерскойнууд тэрээн-Мүн эндээ найман жэлэй hypгуулитай болохо тухай асуудал зубеер шиидхэхэ ёногой бди. Энэмнай гурэн турын удхатай асуудал гээшэ,— гэжэ совхозой профкомой туруулэгшэ В. А. Ильин элидхэл тушаа угэ хэлэхэдээ дуулгаа

Отделениин профсоюзай организациин тоосоото-һ у нгалтын суглаан хэлсэгдэнэн асуудалаар таарамжатай тогтоол баталан абаа.

Цеховэ комитедэй түрүүлэгшээр Михаил Галсанович Гынденов ћунгагдаа.

Р. ЦЫРЕНЖАПОВ, Агропромышленна жүдэлмэришэдэй профсоюзай Хорнин райкомой секретарь.

ΑΡΓΑ

«Востокгидромонтаж» стын Гусиноозерскын управленими коллектив ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээнэй объектнүүд дзэрэ ажаллана. Хабсаргагшадай хоёр бригадын коллектив гол корпус соо түхөэрэлгэ нүүдые тодхожо байнхай. Байгша оной эхинһэз управлениин коллектив тусэбтэ даабарияа урагшатай дүүргэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, ажалай бүтээсэ гори тойгоор дээшэлүүлэгдээ. Тингэжэ жэлэй эхинлээ 1955 мян ган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ ёнотой аад, үнэн дээрэ тус коллективэйхид 2050 мянган түхэригтэ хүргэһэн байха юм. Жэлэй эхиннээ хүдэлмэришэн бүхэн 11988 түхэригэй хабсаралгын хүдэлмэри хэжэ, энэ талаар даабарияа 134.3 процент дүүргэжэ шадаа. Тинн тэдэнэрэй салин хүлнэн горитойгоор ехэ

Управлениин коллективүүдэй Самсонов, В. Иванов, А. Свистушкин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд эрхимлэнэ. түлөө мүрысөөндэ түрүүлһэн объектнүүд бэлэн болгогдоогада тушвагдаха ёпотой,

С. ДАМДИНОВ.

БОЛОМЖОТОЙ

Манай хөөрэлдөөн

Асуудал: Эхэ хонидые үрэжүүлхэ хүдэлмэрндэ хододоо анхарал хандуулагдажа байдаг гээшэ ааб даа. Энэ кампаниин мүнөө жэлэй онсо шэнжыень богонихоноор хөөрэжэ үгыт?

Харюу: Хонишодто сентябрь hapa --- «тарилгын» хаha гэжэ тоологдодогынь зүбтэй. Эгээл энэ hapa соо бидэ эхэ хонидоо, эмэ зуһагуудаа, эмэ түлгэнүүдээ отондо оруулдаг гээшэбди. Энэ талаар тэрэнээ hайнаар үнгэргэхые хододоо оролдогшобди. Тиигэншьегүй аргагүй ха юм. Юуб гэхэдэ, энэ харюусалгатай хүдэлмэреэ ямараар үнгэргэнэбибди, тэрээннээ ерэхэ жэлэй үрэ дүнгүүд сэхэ дулдыдаха байна **бш**уу.

Эхэ хонидые искусственна онол аргаар үрэжүүлхын урда тээ ажахы бүхэн өөнэдынгөө талыень харадаг, арга боломжоёо тооложо үзэдэг гээшэ. Үбһэ тэжээлэй, байра байдахуугаар, түргэнөөр тобиржодог байна. Эхэнээ хүндэ шэгнүүртэйгээр һалгаагдана бшуу.

бэлшээхыень үгэбэл, һайн бэ-

эрид хүгжөөхын, хонидой үүлтэрыень һайжаруулхын, тэдэнэйнгээ ашаг шэмыень нэмээхын тула харюусалгатай кам- на5? панияа эмхи гуримтайгаар, болзорто үнгэргэхэ гээшэ мү- эмэ зуһагуудай шадал тэн- хонидоо саг соонь нөөдэрэй манай гол зорилго болоно бшуу.

зуһагууд үрэжүүлэгдэхэ түсэб-

харюу: Зарим ажахынууд байгша ондо элдэбын шалтагаануудые урдаа баряад, эхэ шалга үнгэргэнэби хонидойнгоо үсөөрүүлжэрхёо. Жэшээлхэдэ. Хёлгын совхоз бэлшээри дуталдана гэһэн шалтагаан урдаа баряад, нэгэ отара хонидоо угы болгонон байха юм. Инмэ байдальаа боложо, тусэбэй ёпоор 57 678 толгойн орондо 50100 эхэ хонидые, зућагуудые урэжүүлхэ ушартайбди. Энээнэйнь 5050 толгойнь эмэ зунагууд, 2230 толгойнь эмэ түлгэнүүд болоно. Даб дээрэ 40 мянган толгой шахуу хонид үрэжүүлэг-

Асуудал: Харюусалгатай хү- лаевич Измайлов п дэлмэреэ хэзээ эхилээ һэмта, хэзээ дүүргэхэ болонот? хэрэглэжэ байнхай, Ямаю дутагдалнууд дайралдэ- манай байгша оной (ia5? жэнь. Түгэсхэлдөө w hypancaл намнаха, ц Харюу: Байгша оной кампа- бши гэхэдэ, хонидом бхеолгын ёhо гурим

дээд байна.

ћайн шанартайгаар богони ниин урда тээ эхэ хонидой, тэрыень hайжаруул ii, бодото онол ар хээнь тиимэ һайн бойгаагүй. нартайгаар үрэжүүлд сүй Иимэ байдал дээрэһээ райо- болоно.

галдан холболдолгын гэдэ электронно нэм

Замбуулинай комплексын зар шадарай дайдад һэн байгаа. Космонавтнуудай

тодхожо, тэрэнэй як

ка шадаа гзе. **МНМЙЕЛЕЗАБЕЭ**

пежст чи

хажуугаар зохёо Vна сэнгэй бодо

coohoow дохёольон гээшэл, бадарха! матан зохёолгон **і бэшэл,** шангааха зурхөөр тохёоhон **наигин** дуун байха!

хэлэнэй хуби заяан ороод байлан үе бадагууд соо: нүүдэй ушарһании

тэлэеэ тоохогүй удуу ябадал тоолхогч охын аргагүй ---

хүндэ... рынгөө һанаһан на кэлэнэ. Саашань:

икуудай нэгэ дээжэ

лай бии ћаань, эртын январьфевраль һарын түрэлгэ абахада, һайн гэжэ хэлсэдэгынь дэмы бэшэ. Тиимэнээ колхоз, совхозууд үрэжүүлгэеэ хэдыдэ захалхаяа өөнэдөө мэдэхэ ушартай болоно. Эхэ хонидоо урэжуулгэеэ богони болзорто үнгэргэхэ хэрэгтэй. Ингэжэ үнгэргэхэдөө хонишод һүүлэйнь һүүлдэ 30—35 үдэрэй хугасая соо тулнуудээ абана. Хурьгадынь бултандаа адлир-

Үрэжүүлгын урда тээ эмэ малаа онсо харуунан доро абаха шухалада тоологдоно. Манай нютагай эрхэ байдалда эхэ хонид, эмэ зупагууд hайнаар хүшэлhэн, таргалhан байгаа haa, түргэнөөр ототой болодог. Үрэжүүлгын үедэ хонидоо ногоон тэжээлээр хангадаг гуримтайбди. Эндэ иимэ дутагдалтай зомди. Колхоз, совхозууд отарануудай дэргэдэ зелёнкын участогууд бии ГЭЖЭ ДЭЭШЭНЬ «НОЁДТОО» ТООсодогынь буруул даа. Үнэн дээрээ тиимэ полинууд манда үгы бшуу. Энэ шухала асуудалые үни хада шиндхэхээр болонхой. Илангаяа ган гасуурта байгша оной эрхэ байдалда иимэ участогууд тон хэрэгтэй байна ха юм. Мүнөө энэ асуудал шиндхэгдэхээр гэжэ һанагдана. Ажахынуудта ургасын ургаагүй олохон поинууд бий. Тэдэнээ хонидоо

Эхэ хонидые искусственна онол аргаар үрэжүүлгэсэ эм-хитэйгээр үнгэргэхын тула томодхогдоhон пунктнуудые бин болгохо хэрэгтэй. Энэ талаар мүнөө район дотор 54 лункт

хүдэлгэгдэжэ байна. Хонин һүрэгөө саашада<u>н</u>ь

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛ- ци дээрэ тодхожо табинан, хэ-Викторенко болон Александр Серебров замбуулинай дайдада худэлмэрсэ үргэлжэлүүлhaoro. Энэ неделидэ экипаж ашаа-

най онгосоор асарагдаћан шэнэ түхөэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые, аппаратурануудые «Мир» стан- түсэб соо космонавтнууд зал- гэмгүй һайнаар ниц

ЗАМБУУЛИНЬАА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ХЭ ТҮБ. (TACC). Александр дэн медико биологическа ба дэлдэгые шалгажа үш техническэ туршалгануудые газ. хэһэн байгаа.

ниидэлгын программаар үшөө линай туяаралгые ощ хоёр тусхай шэглэлтэй замбуулинай модульнуудые тэрэнэй бүридэлдэ оруулхаар хараа- һайн. Замбуулинай у лагдана. Энээндэ бэлэдхэлэй жэлэлгын «Мир» і

оройдоошье упы бэрхэтэй эрхэ быйд хынуудай хонишод Хусын үрэ абаха, тэрэнээ байна. Ототой хонидые хусануудаа нэмэлтэ т

зарим ажахынууд тх

«Дружба» колхоз,

мертеласдух венум

эрилтэдэ нэгэшье

дуршэлтэй технологууд бин. Лаборантнууд 31-дэхи жэлээ хангаха, тэдэнине хүдэлжэ ябаһан Владимир Анд- рууһалха асуудал реевич Беккер, юһэдэхи жэ- үшөө хүрэнэгүй. лээ ажалладаг Валентина Абтодорхой ажал ябу рамоана Авдеева гэгшэд үрын

болоо гэжэ панагды Асуудал: Племкоо нуудта тэрэнээ бэлдэжэ эль- хусануудай шанарым гээдэг гол үүргэтэй юм. Ху- юм? Харюу: Манай бу сей Петрович Чернов яћала нууд элита-рекорд (классай болоно. Ум

соо «Бодолнууд — а м **һудалну**уд» гэһэн I NOM ERE EET BAGY дөө колхоз, совхозуудэар яба- һайса шалгуулһан бій кооперативтамнай гдаа. 150 хуса мүнөө хэрх ун үдэр хүйтэн була Намхићан мэтэ хүхэ дануудай дайралдаа гээшэ Тэрэнэйнь 35-нь той hаань, тэрэниие дары усад- зай, 7-нь омско, 13-н и энэ номые нэгэ до Най һүүлээр, нил тэрнүүдэй, бэшэ үлл һүүлээр, нил осоогоо «эдеэшүүлээ Асуудал: Энэ жэлдэ район байкалинн нарин ной дотортнай хэды толгой хонид, тэрэй буряадай түүд нуул Голоно.

Асуудал: Владимир мович, инмэ олон у ДЭЙ ХУСАНУУДВОР

"бадагууд арад ын аялгые даган һа **hэн юм** байна. Т тушаа хэдэн үгөөр... эторта хунгэншэг б Харюу: Мүнөө жий лийска уултэрэй п ю, улуу хүндэшье б оо. Юундэб гэхэдэ, үрэ түрүүшынхеэ байнабди. Районой и мурнүүдээр гүн хы — Калининай колхоз, Хёлгын с урбалжан, дүрбэлж шалга хэжэ, дүүргэх удйын йетдүм на хэй. Жэшээлхэдэ, хэй. Жэшээлхэдэ, м нэрэмжэтэ колхозда не бүтээхэдээ, арад хонишон Иван Армине огто дабтангүйгө a coohoo Пубарюул зуваев хоёрдохёо үүлхын тула хэды л, оролдолго, саг, нэн хэрэгтэй гээшэб! схоол гээшэмнай бэл: 560 эхэ хонидоо ш үрэжүүлбэ. Хёлгын хонишод Дмитрий вич Земсков, Никол Стралийска уултэрэй н

гүй бшуу. ш**ран** Доржогутабай тэрэ хүшэр сагта М

табан набандаа зобохолоо --

холо мүнхэрһэн **hанажа** боргожос

hэм,-оз серынгее бухы на

Сентябриин 29-дз ж дайнда уналан эсэгн этые ээм дээрээ да нанаа тайлбарилна. эдир багаhaa yxa уүнэй поэзиин халу нэрбүүлжэ, сэдых оланыень ойлгоноб, нургуули багатан ц элгын үндэһые ү үзөөгүй хүдөөгэй

оды хүшэр байгаа агтал дуранай охинп Носонон содыхалай савшадаа улам бада ой бэлигые мүлих

боловон тэжээл. ненмйенскех смеру жэшээб. еерынгее бодол:

ды ехэ хүсэ шада хүннөө абадаг ба мүрнүүдээр ой

оо урбаһан хүндэл

дабшажа ийнгаа үгые зүбөөр хэрэглэжэ,

«ШЭМХЭЖЭ» **мэн зохёолдоо** «бог» э мэдэхэгүй аад, таамаг бэшэжэ,-

оэт бултанда хандан **мүрнүүдые у**ншаһ н бэеэ шэмхэн har. о узэхэ ёнотой.

ТАСС-ай фотор авличиты исстана

саћанай шэдэлхэ буруулган hаниие мартахаар бэшэ. Илангаяа задагай зайдан байдалтай, убэлжэлгэдөө хүсэд бэлэн болоогүй фермэ, гүүртэнүүдтэ шахардуу байдалай тохёолдохонь холо бэшэ гэжэ **hануулхаар байна**,

hаяшаг бидэ «Ильинкинский» совхозой түбэй Ильин- байдал үзэгдэнэ. Үбhэ, he- үйлэдбэриингөө үрэ дүнгүүскэ һү һаалиин фермын (дааг- лосмон хайша хэрэгзэр тараагшань Л. М. Иванова) малайн- дажа хаягдашанхай, Тэрэнико бэл, хараа байса ехээр деогаа үбэлжэлгэдэ хэр бэлдэ- зохидоор обоолоо, сомоо шолуулаа, Үнгэрһэн жэлэй 9 жэ байһанине шалгаа һэмди.

Бирагүйшэг байдал абаһаар лэ харагдаа гэжэ хэлэхэ шудэршэнхэй, досоонь шэнгэн дэнхэй ха юм.

— гэжэ фермын механизатор цехтэ хүдэлхэ хүн үгы.

нажшье адхахын аргагүй. Дажа эдеэлүүлэгдэдэг болон шэдэй тоодо орохо туйлдаа — Байрын үүдые һайса ду- хой нэрэтэй, Гэбэшье тэжгэ- хүрэнхэй. лаалаагүй haa, хүйтэн haлхин лэй цехэй хүдэлгэгдэдэггүй

Эгээл эдэ бүгэдэнөө боло-Саашань ябажа харахада, жо, фермэдэ hy hаали hүүтугалнуудайнь байра банал лэй үедэ эрид доошолсо. заћабарилагдаагүй, таћалга- Хэрбээ сентябриин эхеэр экнуудынь сагаадагдаагүй, шабар дэ үдэртөө хамта 1100 килошабха. Наг шэбхэ гаргадаг грамм һүн һаагдадаг байһан түхеэрэлгэнь задалаатай хэб- haa, мүнөө тэрэнь 70 гаран килограммаар доошолоо,

Бухы дээрээ энэ коллектив дые нёдондонойхитой жашаhааны, ошоhон, єрэhэн трак- hарада бүхыдөө эндэ 4300 горан центкер - Бун Баагдаhaн haa, бейгша ондо тэрэнь хала, Унеэдзйнь байрын үү- хэгдэжэ байхагүй нааб даа. 500 гаран центкерээр бага дэн задагай, хүйтэ баридаг Үбэлжэлгын эхилээгүй байха- болоо. Мүн нёдондо энэ үетамбурайнь орой хушагдаа да тэжээлдэ нимэ hanaнаар Аэ үнсэн бүринөө 2510 килограмм нүн наагданан наа, мүнөө тэрэнь 200 гаран жилограммаар доошео ороо. Үнэнхуу нүхэ һүбэ. Тэжээл хэдэг Энэ жэлдэ үбһэ тэжээл урда дөө, энэмнөй үнгэрһэн жэлхобоо кормушкануудынь эб- урдынхинаа багаар бэлэдхэг- дэ гурбан мянганай хилэ дабалан коллектив юм, Харин байгша ондо гэдэргээ горитэжээлһээ байха, үбһэ се- Фермэдэ үнеэдынь байлгаг- тойхон алхам хэжэ, гээгдэг-

Инмэ байдалайны түлөөган-

сахан фермынхидые зэмэл хэнь бэрхэтэй. Үбһэ тэжээлээ **ћалан муугаар хадагалжа, тэ**рэнээ ёhoop буйлуулангүй малдаа эдюулжэ, байранууд соохиёо сагаадаагүй. дезинфекци хээгүй байхадаа тэдэ зэмэтэй аа5 даа,

Тингэбэшье зидэхи малай байрануудые женер Г. Г. Шалаевhаа асуу-

хаар болоо. Үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэриис эрид түргэдхөөгүй, малай байрануудые дары заһабарилжа, 🦓 аалжа дүүргээгүй haa, эндэ гайтайхан байдал тохёолдохонь. Юрэдөөл тус фермын байдалыө эрид һайжаруулха, энээндэ үдэр бүринн

> Т, БАЙМИН, «Прибайкалец» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

Прибайкалиин район,

лунда дэлгэр эн социалис мүрысвендэ И. С. Колесник, В. И. Управлениин туйлаһан амжал тада габыяатай байһанайнгаа тэдэнэр моральна, материальна талаар урмашуулагдаа. Ба рилгашадай объектиүүдээ саг соонь тэдэнэртэ тушаадаг байгаа ћаань, бури схэ хүдэлмэри хэгдэхэ арга боломжо бин юм, Жэшээлхэдэ, панелеэр гэр барилгын комбинадай барилга дээрэ тэдэнэрэй ажаллаха гүй байһаар. Харин тус комбинат ерэхэ жэлэй түрүүшын хахад жэлэй туршада ашаглал-

ТИРАСПОЛЬ. (Молдавиин ССР). Приднепровско энэ городой ... юрын бэшэ — улаан шара помидорнууд эльгээгдэбэ, Молдавиин «Днестр» НПО-гой селекционернүүд, Болгариин «Марица» институдай овощ ургуулагшад хамтаржа, «Оранж» сортын шэнэ томадуудые бии болгоо. Шэнэ сортын поми-

дорнууд каротинаар тон баян. ТАЛЛИНН. «Эстониин нэгэ үдэр» гэһэн уласхоорондын фото-зурагуудай выставкодэ хабаадагшад республикын дүрэ зурагые үе сагай гэрэл соо харуулхань. ФРГ-гэй, Франциин, Финляндиин Швеци болон СССР эй фотожурналистикын бэлиг шадабаритан энэ выставкэдэ бэлэдхэл хэжэ эхилбэ. Фотоискусствын Эстониин бүлгэм. Таллиннай горгүйсэдком, республикын национальна библиотекэ, «Пресс-студия Ю. В.» фотоагентство энэ вы-

ставкые эмхидхэлэн байна. НОВОСИБИРСК. Улаан тугта Сибириин сэрэгэй округой «Советский воин» газетын hайндэр городой уншагшадтай холбоогоо ургадхахадань редэкциин коллективтэ туһалба. Союзпечатиян олонхи киоскнуудта мүнөө энэ газетэ худалдагдадаг болоо.

НОВГОРОД. Индинн артистнууд Волхов дээрэхи городто ажаһуугшадые концертнүүдтээ уриба, Энда Пунын городой театральна академиин гастрольнууд эхилбэ. Новгородто шедобарияа харууліканай удаа энэдхэг артистнууд Калинин, Москва ошохо юм. РИГЭ. Эндэ нээгдэлэн выставкада ГДР-эй майсенска шаэжын амһарта, Латвиин уран

зуравшадай миниатюранууд

харуулагдана. Хилын саанахи

искусствын экдэхи музейн гов

hайхан зүйлнүүдые бүтээдэг

немац мастернуудтай бейгуул hан харилсаа холбооной архүүгэдэй саадуудта бан жэлэй ойдо зорюулагда-**БАН ЭНЭ ВЫСТАВКЭ ГУРЭНЭЙ МАЙ**сенска шаэжан мануфактурын мэритэй танилсуулна. ХАБАРОВСК. 1934 ондо Чу-

котско далай руу шэнгэһэн суута корабль ошожо хараћан залуушуулай экспедицидэ ха-«Челюскиниие» баадагшад ућан сооћоо гаргажа болохо байна гэжэ тодорхойлбо. Экспедици ћарын туршада гидрографическа «Дмитрий Лаптев» судна дээрэ хүдэлһэн байна. Уланда хосорюн «Челюскинэй» хаана байһаниинь навигациин «Марс-75» гэһэн замбуулинай системын туһаламжазр тон зубвор тодорхойлогдонон байна.

КИШИНЕВ, Энаэ нээгдэлэн уласхоорондын симпозиумдо хабаадагшад фундаментальна химиин хүгжэлтые шэнжэлэлгын ерээдүйе зүбшэн хэлсэнэ. Электронико, атомна энергетика, биотехнологи, аранспортын шэнэ янзанууд, шэнэ материалнууды байгуулга од асуудалнуудаар эндэ үр-гэн хөөрэлдөө болоно.

ДУШАНБЕ. Арадуудай хани барысаанай паркнууд соо шобдел йодом котручносо ох нүүд Һаядаа бодохонь. Эндз-хи «Пхеньян» кооперативай үүсхэлээр соёл-элүүржүүлгын комплексын Һуури табигдаһан байна. НОВОСИБИРСК. Арадай ажа-

хые материально-техническо талаар хангалгын системэдэ мэргэжэлтэ кадрнуудые бэлдэхэ асуудалнуудта зорюулагдаћан научно-практическа кон-Ференци эндэ хүдэлмэрисэ эхилбэ. Москваһаа, Ленинградhaa, Киевhээ, Алма-Атаhaa, бусад городууднаа мэргэжэлтэд эндэ сугларһан байна.

ХИТАДЬАА ЕРЭЬЭН АРЕНДАТОРНУУД

«Верхне-Читинский» совхоздо арендиз гуримаар байнан хитад мэргэжэлтэдэй теплицэнүүдтэ Шэтик овощ ургуулагшадайхинаа 15—20 хоногоор урид

эдеэшэбэ. Байгаалиин шэрүүн эрхэ байдалда овощ ургууд советшье, хитадшье мэргэжэлтэд баян дүй дүрш Технологёороо андалдалга, ундэр баян ургаса урд нарыень hайжаруулха, үйлэдбэрийн хэмжээе д арга хани барисаан олгоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хитаднаа ерэнэн овощ ургуун

Малай үбэлжэлгэдэ бэлдэлгые шалганабди

гавшье haaнь, ольбон хүйтэ- Төэд хэзээ энэнь заhaбарилаг- най зүйл, hолоомон буйлуу-нэй улам ойртожо, түрүүшын даха юм? Гар хүрэхэ хүн үгы, лагдажа үгтэнэгүй, Тэжээлэйнь сагай үдэр бүри дүтэлжэ бай- В. Ф. Чернухин хэлэнэ.

Эндэ үшөө нэгэ эзэн буса тор, машинада, малда гэштуи овира, раира соонь оро-ходо шулуун ханануудыны эндэ тэндээ хобхоржо унанхай, оруулха юм гэжэ һанахаар.

Б. ДАМДИНОВ,

районой «Рассвет»

колхозой түрүүлэгшэ.

Шэтын областинн Ононой

капитальназо запабарилха хүдэлмэрине унжагайрууллан, фермые иимэ тулюур байдалда хүргэлэн хү талбарилагшад, маргажалтад буришье ехэ замэтэй. Үбэлжэлгын газаа ороод байхада эгээл томо фермасэ иниэ са дагай зайдан байдалтый байлгахадаа юу бодоно гээшэб гэжэ совхозой директор Н. Ф. Семеновноо ахамад зоотехник К. Савиновнаа, ахамад ин-

анхарал хандуулха шухала.

бын хэлсэбэ.

жэ ерээ.

Мүнөө хүдэлгэгдэжэ нктнууднай повой пунктнууд ойдоошье упы юм

ойдоошье үгы ющь рухэтэй эрхэ байдалаг нуудай хонишод гли нарин ноорог хонидые бэл ноого гэжэ байдалаг нуудай хонишод гли нарин ноого гэжэ байдалаг нарин ноого гэжэ байдалаг нарин ноого гэжэ байдал бүлэг ноого гэжэ байдал бүлэг нарин нарин ноого гэжэ байдал бүлэг нарин нарин ноого гэжэр нуугдалаг нарин ноого гэжэр нуугдалан гэжэ мүнөө үндэгэ яйдагай. Олон үндэй яйдагай гэжэ мүнөө үндэг яйдагай. Олон үндэй яйдагай гэжэ мүнөө хэрэг гэжэ поэт мүнөө гэжэр бүлганаймнай ганган бүл бүлөг ноого гэжэрэ буугдалан гэжэ мүнөө гэжэр бүлганаймнай ганган гэжэр бүлганаймнай ганган гэжэр бүлганаймнай ганган гэжэг гэжэ поэт мүнөө ойлгуулна.

лан холболдолгын тү

Космонавтнуудай 🤻

лоно.

табан наћандаа зобоходоо -непрехнум отог дэ электронно нэмэлті дхожо, тэрэнэй ямаріі оожолдо бивный

hэм, лдэгые шалгажа үзий серынгее бүхы наминда унаћан эсэгын-та ээм дэрээ даа-ша тайлбарилна. ... Сентябринн 29-дэ экил р шадарай дайдада най туяаралсые сэгнэж й поэзиин халуун үүни поэзийн халуун Нирбүүлжэ, сэдьхэлйн. Замбуулинай эрдж ээлгын «Мир» ком ыень ойлгонобди. ыныень ойлгонобди. Нургуули багатай, шүмгүй һайнаар ниидэгх

мгын үндэһые уха-үзөөгүй хүдөөгэй хү ры хүшэр байгаа һэн мал дуранай охинһоо он сэдьхэлэйнь адаа улам бадари бэлигые мүлижэ, шадаа гэе. Везпьи эпаймым

болонон тэжээл. йвимиенспех смер жэшээб.—

ерынгее бодолые

уугаар зохёохы сэнгэй бодото М ехэ хусэ шадал. үжнөө абадаг баймүрнүүдээр ойл-

Иулэг зохёолгон

шэл — бэдэрхэ. woodoos дохёольон рэшэл, бадарха! бэшэл, шангааха. урхоер тохёолон минин дуун байха! **Шэнэй** хуби заяанай ол байһан үеэр бадагууд соонь үдэй ушарһаниинь

NYTOXOCT COCK у ябадал тоолхогүй, u ypбаhан хүндэл хүндэ...

ктөө һанаһан нандые поэт уншаг-Саашань

й гүн худар дабшажа үгые зүбөөр хэрэглэжэ, йень» таһа сабшая бухэнее нарин

«ШЭМХЭЖЭ» и зехёолдоо ибога 0 хоногоор урид по бу хабшая ды йүлскеде алда овощ ургуулхай памаг бэшэжэ,-д баян дуй дуршэл

убултанда ханданал ний дээрэ хэлэгшыө гэршэлчэ. о баян ургаса ургуулг рнүүдые уншаһан SCHWEX бэеэ шэмхэн һагад хэзээ уншагшадта дурадхагдауши ёногой.

нэн овощ ургуулагы и имехлед — нелег **и**

ТАСС-ай фотохро сжеед елен йыму

ЈАТАДАН <mark>унгалтанууд тухай Хуулинуудай проектнүүдые з</mark>үбшэн хэлсэнэбди

ТЕРАНУУД ДУРАДХАНА

монно Соведэй гүй- автономито республиканууд, Партиян ветеранууд тус асуузан унгэрбэшье, тэдэн; дэргэдэхн партийна автономито республиканууд борону дараалагдана хо нацида партинн, ажан уудай изгэн болохо эт; дараны болохо эт; дараан болохо эт; да нэмэлтэнүүдые рэгтэй. Олон үндэһэ яһатанай тэ. намалтэнүүдые рэгтэн. Олон үндэлэ янатанай Тэрээннээ гадуур ниитын эм-й колхоз, совхозуудай ародай АССР-ар эрхилжэ байнаары үдые, арадай депу-г. Д. Дондоков Билт жотагай Соведуүдзй на асуудалнуудые шиндхэхэ лэнэн байна. Гансал террито-нэй үгэнэн харюуны минүүдай проектнүү-жилүүдэй проектнүү-

үүлэр баншааха зуу-жилы ажаглалтануу- эй hунгалта тухай Хуулинуу- тиихэдэнь хүн зон тэдэнэй дай hунгалтын үедэ партинн байна. Дай проектнүүд соо инитын дундаhаа али нэгыень — эгээл үзэл сурталай хүдэлмэрчлэг-

гин зэбсэг гэжэ поэт мүнөө

хэнэбдн —

хусэндэ.

унтажа.

угаалтай.

уншажа,

хубаалтай.

Байгаалиингаа гол

Мүнөэнэй байдалые зураглан,

хойнохиво бодохогуй иимз

ажал ябуулгымнай дүн, ямар

хойшолонтой байхаб гэжэ по-

hан гүн удхатай, өөрынь ажаг-

лажа, һүүлдэнь тобшолол бол-

горон сэсэн мүрнүүд ном соонь

али олон бии байна. Жэшээл

Нойр үргэнөө богонидхон

Номой бэлигээр бодолоо

Саврћа бэшэг һонирхся

Аяга сайеш сэнэггүй хүн

Амаршалхадаш бирагүй

гээд зүн дагаанда дайралда

даг ажабайдалай атаа мэеэтэ

hүүдэр талые баhал поэт ha-

Тээсгэн Буряадай уран зо-

-- Гэртэмни 10 мянган мүр

бэлэн болгогдонон шүлэгүүд

Зохёохы талаар ургалтынь

-он ене ноположения

моор тухайлхада, тэрэ неесэ

соонь ћайн зүйлнүүд олон

байха зэргэтэй. Үшөө нэмэлтэ

юун бииб гэхэдэ, нэрыень үр-

гэхэ хоёр шухала «хоозори-

той» хүн гээшэ. Нэгэдэхинь.

бухы наһаараа уг гарбалайн-

гаа тоонто Хөөрхэ нютагтаа

ажаһууна, ұльгэр домогой

баатар Антей шэнги тэндэ-

хүсэ абана ха. Хоёрдохинь,

Дансаран хадаа уянгатуулан

найруулха унан буряад хэлэеэ

одоол нарин гэгшээр мэдэхэ

Өэрынгөө ажалай дунгые

мэндэ ябахадаа харабал, хүн

сэдьхэлээ ханаха, һанаагаа дүү-

рэхэ жэшээтэй гээшэ. Хубиин

ажабайдалай эсэс тухай һар-

щэрхэн ойндоо оруулдаг бо-

лопон зоной нэгэн пэн хой-

ноо Дансаран Доржогутабай

Харгын далан дамжаһаар,

Тоорон болон дэгдэхэл

Xoohou дээдэ замбидаа

гэжэ шүлэглэхэдөө, поэт ми-

Теэд тэрэ гэртэхи нөөсэнь

Николай ГАЛДАНОВ.

Ургы сэнхир наћамии

уетэннөө ондоо бэшэ:

хаб?

Баргажан.

хүнүүдэй нэгэн болоно.

нээл зохёохы ажалдаа шэнэ

бии, — гэжэ поэт хэлэнэ һэн.

хёолшодой Х съезд дэзрэ уул-

тун таняашагуй болохо.

Амжалтадаш дурагүй хүн

мэдээшэгүй болохо,-

уугаашагүй болохо,

Саг бүхэнөө ажалдаа

Угышье haa:

захадаа:

Ажабайдальаа шолэн абта-

Уншагшын һанамжа

РСФСР-эй бүридэлдэ олон эмхинүүд тухай хэлэгдэнэгүй. Тэрээннээ гадуур ниитын эмһаа бүридэхэ гээшэнь мүн лэ путадта кандидадууд дэбжүүтам талкара.

й ажахынууд харрусы да жалай ба дайнай байнай ба дайнай байнай бадайнай байнай бадайнай байнай бадайнай байнай байна

левич тэмдэглэбэ.

рэлдөөн болоо гэжэ һанагдана.

эрхимыень шэлэжэ абаха аю гатай байна бшуу, Гэхэтэй хамта депутадуудай бүлэг соо хүдэлмэришэд-депутадуудай тоое олошоруулхын түєжет йотопів оходлодо вел

Манай республикын Верховно Соведтэ 170 депутат бэшэ, харин 120-125 хүрэтэр депутадуудые hyнпаха хэрэг-

РСФСР-эй, Буряадай АССРэй Верховно Соведэй арадай депутадууд мүнөө түлбэри обадаг гээшэ. Тиихэдэ СССР-эй депутат 1—2 туһалагшатай байха эрхэтэй. Тиимэ болохолоороо гурэнэй бюджедһээ депутадуудта нилээд ехэ мүнгэн гаргашалагдаха болоно. Залуушуулай эрхые ургад-

хэн, 18 наһанһва һунгалтада хобаедаха ябадалые ветеранууд һайшааба. СССР-эй арадай депутадуу-

Л. СИНЕГРИБОВ.

АРАДАЙ ДЕПУТАДТАЙ УУЛЗАБА

СССР-эй арадай депутат, Мухар-Шэбэрэй районой «Эр-

дэм» совхозой директор В. Я. Калашников республикынгаа

Арадай хиналтын комитедэй хүдэлмэрилэгшэдтэй haя уул-

— СССР-эй Верховно Соведтэ СССР-эй Арадай хиналта

тухай хуули хаража үзэхэ хүдэлмэри эхилэнхэй байна. Мү-

нөө хүсэндөө байнан иимэ документ арбан жэлэй урда тээ

абтаhан тула сагай эрилтын ёhоор шэнэдхэгдэхээр болоhон

гээшэ. Тэрэ хуулиин шэнэлэгдэжэ байһанай түрүүшын мүр-

нүүдтэй танилсахадав, зарим тэды заһабари хэхээр гэжэ

hанаа hэм. Саашедеа тэрэ хүдэлмэридэ хабаадаха хүм. Тин-

мэнээ республикынгаа КНК-гай хиналта эмхидхэлгын бодото

Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитедтэ СССР-эй

арадай депутадтай дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болоо. Ажахы-

нуудай шэнэ гуримаар ажалладаг боложо, предприяти болон

ежеделдү йедүүнгиде йедешлелидеблетүх йадуунын эургажэ

байһан сагта арадай хиналтын зургаануудай хайшан гэжэ

хүдэлмэриеэ эмхидхэхэ, хүдэлхэ байнан тушаа тунатай хөө-

Арадай депутат республикын КНК-гай аппарадай хүдэлмэ-

рилэгшэдэй һаяын сагта бэелүүлхэ түсэбөөрнь һонирхоһон

байдалгай танилсаха гэжэ шиидээб, гэжэ Владимир Яков-

теранууд үгэ хэлэхэдээ зааба. Болохоёо байнан нунгалгануудта һайнаар бэлдэхэ, агитколлективуудые һайнаар ударидаха блотой гэжэ суглаан дээрэ хэлэгдээ. Һунгагшадай дунда хүдэлмэриеэ эдэбхижүүлхэ гээшэ тон шухала зорилго болоно. Арадай депутадуудай ню-

шэд муугаар хүдэлөө гэжэ ве

тагай Соведуудэй эмхитэйгээр үнгэрхэ гэжэ хү-леэгдэнэ. Юундэб гэхэдэ, хүн зон нютагайнгоа хүнүүдые hайн мэдэхэ байна гээшэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй арадай депутадуудай буридэлые вихаралтайгаар хаража үзэхэ хэрэгтэй. Тиимэнээ Буряадай АССР-эй Конституцида (Үндэһэн Хуулида) инмэ нэмэлтэ оруулха байгаа гэжэ ветерануудай суглаанда хабаадагшад тогтообо: «Автономито республикын Верховно Соведэй депутадуудай 50 процентнь республикым үндэһэ яһатанай түпөөлэгшэд байха

> и. БАЛУРОВ, манай штатнабэшэ корр.

эрдэм наукын нонин

«ДУЛААРАЛГЫН»

жэ дулааралга дэлхэйн хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ямар нүлөө үзүүлхэб гэһэн асуудал гараад, энэ талаар шэнжэлгэнүүд дэлхэйн элдэб хубинууд-та — Япон болон Исландида, СССР-эй хойто ба урда районуудта, Кенидэ, Австрали болон Бразилида хэгдэнэн байгаа, Энээнэй эсэстэ эрдэмтэд иимэ тобшололнуудые хээ юм.

США болон Канадын таряанай мүнөө өхээр абтадаг бү**нэлуурынь** айхабтар тоонотой хуурай газар боложо магадгүй, харин Бразили, Австрали, Инди болон Африкын хэдэн районуудта ехээр гандадаг болохо юм. Тинмэнээ эдэ оронууд газараа уһалхын тулада ехэ хэмжээнүүдые абаха ёно-

Гэбэшье «парник соохидол дулааралга» хойто зугэй зарим гүрэнүүдэй, жэшээнь Финлянди болон Исландиин хүдөө ажахын үйлэдбэридэ һайнаар империха юм ха. Япондо барайгар үйлэдбэрилгэ эли бодо дээшэлхэ. Харин Союзые абабал, тэрэнэй хойто областьнуудай уларил haйжаржа, тэндээ орооно таряа абалга нилээд дээшэлхэ юм байна. СССР-эй Европодохи хубиин тубэй регионуудта ху дөө ажахын үйлэдбэриие намарай таряа ургуулха хэрэгтэ шэглүүлбэл таарамжатай байха гэжэ экспертнууд һанамжална.

Ойрын 50-100 жэлэй туршада хүн түрэлхитэн Газар дээрэхи сагай уларилай хубилалтаһаа уламжалан, олон шанга асуудалнуудтай ушарха гэжэ Венэ шадархи Прикладной системнэ шэнжэлгын уласхоорондын институдай директор доктор Роберт Прай хэлэнэ. Тиин тэдэ асуудалнуудые шиидхэхын тулада хамтын хүсэлэл оролдолго, уласхоорондын нягта холбоо харилсаан

Георгий ОСТРОУМОВ,

хойшолон

Углекисла болон агаарые бузарладаг бусад газууд дээшээ дэгдэн, тэндээ туламнан, улам ехэ болоно гэжэ эрдэмтэд элирүүлэнхэй. Иимэ газуудай саашаа, замбуулин уруу ехээр табигдангүй байхадань, ойрын 100—120 жэлэй туршада дэлхэйн уларил Цельсеэр 1,5—5,5 градусаар дээшэлхэ гэжэ мэргэжэлтэд тоолодог Энэнь «парник соохидол дулааралга» гэнэн нэрэтэй болон-

Газар дээрэхи уларилай ингэ-

той болохо.

улам шухала болохо юм.

АПН-эй тусхай корр.

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь сен- элдэб ангуудые агнажа, тэтябриин 19, 20, 21, 26, 28, 30,

ба ойн шубуу номоороо, мүн

буляан абадаг, мүн тиигээд номо, hомо, hаадаг, хуяг, дуулга тэригүүтэнийө (гэхэ мэтые) шадаха шэнээгээр хэ-шээнгылэн, сэрэг болон зэбсэгүүдые түхеэрэн бэлэдхэжэ, тэдэнээ агсажа ябаад, хоорондонь тонуул алалсаан болодог бэлэй. Хожом хойшодоо бурханай шажан улам дэлгэржэ, лама хубрагууд олон боложо, бурханай ехэ номууд монгол хэланда оошуулагдан түнхөглөг-

дажа, тэрээннээ уламжалан, зон буян нугэлэй илгаае бага зэргэ мэдэхэ болоод, тиинээр байтараа, энэ хаанай орондо ерэжэ, албата болон багтажа, жэ нэрлэдэг бэлэй. хаанай элдэб хатуу зөөлэн хуулинуудые мэдэжэ, хатуу зан абаринь номгодожо, урданайнгаа буруу зангаа бага Тэрэнэй һүүлээр монгол ба тубэд номой һургуулинууд нээгдэжэ, тэдээндэ хүбүүдээ

үгэжэ һургуулан, тэдэнэй зариманиинь лама хубраг болоhoop, бурханай номой ёные hайн мэдэхэ боложо, ламанар нугэл буянай илгалые танюулжа ба түрын ахамадууднайшье хаанай хуулине ойлгуулан тайлбарилна, бури барагтай болонон юм. 1773 онноо хойшодо нютаг

бүхэндэ дасангууд баригдажа, тэдэн бүридэ бурханай шажанай элдэб янзын һургуулинууд болон түрын газарта монгол-орос хэлэнэй hургуу-линууд олон нээгдэжэ, тэдээнда залуушуул олоор оруулагдан Һуралсадаг ба зариманиинь оросой бүри дээдэ һургуулиин газарнуудта ябалсаhaap, мүнөө сагта зо**цо**й абари зангынь бүри дотоодо ороной мэтэ боложо һайжарhaap байна.

зэргэ орхиноор байба.

Наймадугаар булэг

ЗАН АБАРИИН УШАР

Анхан сагта бурханай ша-

жан бага дэлгэрлэн, лама баг-

шанар үсөөхэн, нэгэ зариман

бөөгэй мүргэлые шүтэдэг бай-

hан юм. Тиимэhээ буян нугэ-

лэй жигал ба номыншье ша-

нар мэдэхэгүй, абари заягынь

хатуу шэрүүн, наһаниинь ута,

бэе янаниинь томо, тус бүри

өөр өөрын гурим дураар

обог обогоор гу, али янаар

болон бүлэг айлнүүдаар хам-

таран ниилэдэг, нугөө шадар-

хи зонойнгоо алибаа мал бо-

дестледемдесь выдваот де нол

ябадаг, хоорондоо

Юһэдүгээр бүлэг АЖА ТҮРЭХЫН БАЙДАЛАЙ УШАР

Анхан сагћаа хойшо Хоринн зон халаа тэмээн, адуун, ухэр, хонин, ямаан — эдэ табан хушуун малаа эрхимнэн үсхэжэ, тэрэнэйнгээ тэжээлын хаража. жэлэй дурбзн сагта — зун, намар, үбэл, хабар — али һайн ургасатай газарнуудта нүүдэл хэжэ, үбһэ сабшахагүй, гансахан лэ газарай ургасаар тэжээн усхэжэ, үнеэдээ һаан, һүсынь элдэбээр буйлуулан хадагалжа, бүхэли жэл эдихэ айрһа, үрмэ, тоһо, айруул болгон абажа, худеећее зэрлиг мангир, тимпэ тэригүүтэнине хуряажа хатаан, малнуудаа алажа, тэдэнэйнгээ мяха өөхые тэдэнтэеэ холин эдижэ, хоол хэхэ ба тэдэнэй арные элдэжэ, хубсаһа хэхэһээ гадна, номо hомоороо хубшын

дэнһээ үнэтэй ангай арһануудыень агсаа наймаа болгожо, олдонон мүнгөөрнь эзэн хаанай алба дээжэер үргэжэ, үлдэнеернь еерын хэрэгээ бүээн, боро ангай apha элдэжэ.

SANDAH DACAHOB

XIPMMH 11 9C9Tbith SYT NJALYYPAN TYYKA

хубсаћа оёдог, ућанай загаћа мориной ћүүлэй хилгааћаар гульмэ нэхэжэ барижа эдихэ урьха зангаэр бэриха, модон буруутай нурша түхеэржэ, уһанай шубуу харбажа баридаг hэн. Тиихэдэ малнуудтаа хорёо хашаа бариха зан мэдэхэгүй, зунай сагта нэгэшье хүдэлмэригүй, залуушуулынь эмээл морёор архи зугаа хэжэ, сэнгэлдэн үнгэргэдэг, үбэл, хабарай сагта малаа һахяад, суловгүй ябадаг һэн.

1740 гаран он тухайда Орос ороньоо мүнөөнэйхинөө бүрн бага арын үнсэгтэй хутага мэтэ аршам тухай хазагай эшэтэй хажуур наймаалагдадаг боложо, тэдэннээ үсөөхэнии зариман худалдан абажа, бүхэли жэлдээ нэгэ гү, али ха-хад бухалай тэды үбhэ арай гэжэ сабшажа абаад, тэрэнээ хадагалха хорёо бариха аргагүй тула дээнэн аргамжаар хүлижэ, малда эдюулхэсэ химгадажа, үндэр модоной гэшүүлэндэ үлгэжэ химгададаг теж мисье стен сенескт нүүдтэ малдаа эдюулэншьегүй үнгэргэдэг байгаа. Тэрэ хажуураа бүхэтэр хажуур гэ-

Иимэ муу байдалтай байхадәнь, зарим жэлнүүдтэ хура бороо оронгүй, маша ехэ ган боложо, газарай ногоон гарангуй, убэлэй сагта саһан ехэ унажа, үбэл-хабарай сагуудта илангаяа хуйтэн болоходонь, малай тэжээл үгыдэдэг, тинн тэдэнээ хүйтэннөө халхалха газаргүй тула яахашье аргагүйдэжэ, малаа дууhан шахуу үхүүлжэрхёод, өөрын һэримжэгүй ба шадалгүй байдалкаа малнуудаа алдабабди гэжэ нэгэхэншье һанахагуй, харин бурханай тагаалалаар тиймэ хатуу зуд болобо даа, зудай юумэн зулагтай апша даа, үлдэлэн ганса нэгэ малнууднай удангүй удэхэ даа гэжэ найдамжатай

Эндэ тэндэ нүүхэдээ, тэргэ шарга, мориной тоног гэжэ мэдэхэгүй байтагай, тэдэнэй нэрыешье соносоодуй сагтаа гансахан морин, ухэртөө эшэгы гэрээ болон модон ханза бараан үгы, һэеыгээр оёгдопон богсо гэгдэдэг гонзогор чемодан мэтэ адуунай болон бодо ангай годоор оёгдонон мухар тулам мэтэ уута гэгдэhабануудта дэгэл хубсаhан, алибаа юумэеэ хадагалжа, тэдээнээ ашаалан нүүжэ ябалаг байнан юм.

1750 онноо эхилэн, оросуудай тэргэ, шаргада моридые хүллэжэ, юумэеэ шэрэжэ ябахыень узөөд, тэрэнике дууряажа, ойн модые хахалжа, хабтагай модые тэргэ мэтэ түхэреэн болгожо хээд, тэрэнэй гол дунда нухэ гаргажа, монсогор нарин модоор гол хэжэ, тэрээн дээрэ сэхэ арал хээд, тэрээндээ мори хүллэхэ арга мэдэхэгүй тула ямар нэсшлямеех йьсово овворь неп. хэхые мэдэжэ, һайн шадамар уладуудынь тинмэ юумэ хэжэ, ганса нэгэ хүнүүд сарыв тэрэ тэргэдээ хүллэжэ, юумэ шэрэдэг болоходоо, тэргэдээ турхихэ дабирхай олохо аргагүй тула үхэрэй нойтон шабаа-

ha түрхижэ ябаад, тэрэни**и**я бүри һайшаажа, буха тэргэтэй боложо, бүри амар болобобди гэдэг һэн.

Баћа заримдаа хоёр модые загалмай болгон хоноожо, тэдээндэ хабтагай хадажа түхэреэн болгоод, загалмай модоной бэлшэрые нүхэлжэ, нарин модон гол шаажа, мүн сэхэ аралтай, тэрэнэй тэхэ модон дотороо голтоёо хамта эрьелдэжэ ябахаар хэдэг. мүн тэрээндэ түүлхэ, поодосхо гэдэгые хэхэеэ мэдэхэ haнахашьегүй байгаа.

Үбэлэй сагта шаргын янза дууряажа, модо матаха зэбсэг ба аргагүй тула ойн нарһан, шэнэһэн, хуһан мэтын ямаршье муры (годигор) модо оложо гу, али ундэһэтэйны малтан абажа, ундэһыены өөдэнь хандуулан, хоёр тиммые һүүшээр нүхэ гарган, модоор холбожо, тэрээндэ мүн лэ сараа хүллэжэ ябадаг болонон байна.

1700 онноо эхилэн, 1778 он хүрэтэр малнуудтаа 2—3 модоор хорёо баридаг, мүн шэлхалхабша буунэ боролжоор хэжэ, химгадаха боложо, урдын бүхэтэр хажууртаа бүрн дадажа, зарим бушуу шадамарынь тэрээгээр үблэ ехые сабшажа, бухал болгон табижа, тэдэнээ сарта хоёр модо шэлбүүнэтэйнь абажа, үзүүрыень хойшонь харуулан, узуурыень хөөмэгшэдэ хүлисэ, тэрэнээ нагшуурга гэжэ нэрлээд, тэрэ абаһан бухалаа соможо, али шадалаараа һүри хэхэ заншалтай болоод, масенеднет энгов ехеежет ввл эхильэн юм.

1760 он тухайда оросой оронноо усеехэн тоото винттэй буунууд ба дари туулганай худалдаан боложо, тэдэниие худалдан абажа, тэрээндээ дадажа, зарим хүнүүд ойн ба хээрын ангуудые агнажа олзолхо аргые тэндэнээ эхилжэ hypahaн гэхэ.

1780 гаран он тухайда ородой газарнууднаа «литовко» гэдэг мүнөө байгаа хажуур ганса нэгэн худалдаан боложо, тэрэниие зариман худалдан абажа, убьэ сабшажа һуража ядажа байтарынь, 1804 ондо Кавказай таряашад нүүжэ ерэхэдээ, тиимэ хажууртай ерээд, тэдэнэй үблэ сабшажа байхые үзөөд, тэрээнhээ хойшо тэдэ хажууртаа hyража, тэрээгээр убнэ сабшажа абахада ехэ туһатайе мэдэжэ, убь абаха аргаяа улам hайнаар мэдэдэг болоhон бэ-

Тэдэ ехэ дээдэ эзэн импе⊷ ратрица хоёрдугаар Екатерина хатан бүгэдэ Орос ороной албата арадаа хэншье болболни илгалгүй ажа хын байдалда һургажа, нута жаргуулхын тулада хэзээдэ hанаашалалга табижа байгаад_а өөрын зүгһөө этигэмжэтэ түч шэмэлнүүдые нютаг бүридэ тэрэ дурсагданан зорилготойгоор ябуулхадань, тэдэнь манайшье эндэхи нютагуудта 1792 ондо ерэжэ, Һангһаа яарса, хара таряа, шэниисэ, оббос, ешмээнэй монсогою хурэнгэнүүд ба анзаһа, сөрл тэригүүдтэнине худалдаагүйгөөр гаргаж<mark>а үгөөд, тэдэ үнгэ</mark> буриин таряа тариха элдэб аргые заабарилан һургажа, тэ≠ рээгээр таряа тарихын эхиниив олоһон бэлэйбди.

(Үргэлжэлэлынь хожом rapaxa).

гуулимууд бин болгогдонхой.

дохи класста хэшээл үнгэргэжэ байна.

TACC ANH

ХҮНЭЙ АША ТУЬАДА

БОНИ, Буу зэбсэгүүдые гүүдэй министр Э. А. Ше-

ФРГ-гай МИД-эй хэблэлэй толхы буу зэбсэгүүдые 50 албанай эндэ толилогдонон процентээр хороохо талаар мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. шэглүүлэгдэнэн алхамууд

ПРАГЫН МУЗЕЙДЭ ДАМЖУУЛАГДАБА

бэшэгүүл, тэрэнэй үдэр үдэ- жуулаан байгаа. 1-эй тэмдэглэлиүүд, сусад Юлиус Фучигые дүтэ та-үнэтэ шухаг зүйлнүүд ЧССР- шиха, мэдэхэ байаан дээрэ-

ПРАГА, Юлиус Фучигай Радволина тэрэнине дам- дентээр

Совет уран зохёолию Ида нэ зуйлиууд 1934—1936 нирхол уусхэнэ

ЭНЭРХЫ СЭДЬХЭЛЭЙ

ΑΗΧΑΡΑΛ ΔΟΡΟ

МИНСК. Бусад һургуулинуудтал адли 14-дэхи тусхай һур-

сагад сонхын хажууда олоороо сугларанхай хөөрэлдэжэ

Үхибүүд энэ һүргүүлидэ 12 жэлэй туршада һурадаг. Юрэн-

гууликн үхибүүд забһарлалдаа газаашаа гүйлдэжэ гарана,

байнад. Гэбэшье энэ һургуули юрын бэшэ юм. Энэ һургуу-

лида шэхэ дүлин үхибүүд һурадаг. Классуудынь эндэ багаха-

хы эрдэмэй предмедүүднээ гадна эндэ тусхай предмедүүд

— абяа дууряаха, үгүүлхэ, үгэ хэлэжэ hypaxa, хүгжэмэй-рит-

мическэ хэшээлнүүд -- болодог. Ажалда hypraxa hypancaл мүн

лэ эндэ хараалагдана. Үхибүүдтээ багшанарынь Минскын

Минск городто дулян үхибүүдые бултыень hypraxa hyp-

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: багша Ирина Александровна Гордюк хоёр-

кууд, партануудынь түхэрсэлүүлэн табигданхай.

предприятинуудта ажалда ороходонь тућалдаг.

ПАРИЖ, Советскэ Союз- баалдаба, Хубилган шэнэд- нуудые абажа шадаха байна бэслүүлэгдэжэ байнан хэлгэ социалис обществодо гэжэ Ж. Марше тэмдэглээ. хубилган шэнэдхэлгэ хүнэй хоёрдохи залуу наһа олгоаша тућада социалис обще-ство байгуулгын гол бодом-жоло харюусана гэжэ Фран-зэлгэнүүдые хангахын тула эршэ дэлисэ хараада абтаациин Компартини Генераль- тэрэнине шэнэдхэн хубилна секретарь Жорж Марше гаха талаар шэглүүлэгдэнэ нөө үедэ КПСС-эй хүтэлбэгэдэг радиостанциин гэжэ тэрэ хэлээ. Социализ- рилэгшэд оршон байдалыс программада үгэ хэлэхэдээ, мын нийтэ нэгэн шэнжэ ша- ойлгожо, хубилган шэнэдхэл-СССР-тэ ошожо ерэнэн ту- нар гэжэ байдаггүй. Социа- гые бүримүнэн хүтэлбэрилхайдаа hанамжануудаа ху- лизмын замаар дабшахые жэ байна.

хөөрэлдөөнүүдэй ээлжээтэ шата

хуряаха талаар үргэн ехэ варднадэвин США-гай гүрэ- буу зэбсэгүүдэй талаар тог-

программые залай сэхээр нэй сепретарь Дж. Бейнер- тууритай байдал хангаха ту-

бэелүүлхын тула ядерна ба тэй уулаалгын үедэ эдэ хөө- хай түрүүшын хэлсээе ба-замбуулинай буу зэбсэгүүд рэлдөөнүүлээр али бүхы талхын тула, мүн хэрбээ бү-

тушаа совет-эмерикан хоо- асуудалнуудые зүбшэн хэл- хы хабаадагшадай һайн һай-

рэлдөөнүүдэй Женевэдэ эхил- сэнэн байгаа. Ушар инмэнээ хан хүсэл эрмэлээл гаргаад

пэн ээлжээтэ шатанаа ехэ эдэ хоорэлдөөнүүдэй үедэ байгаа hаань, химическэ буу юумэ хүлеэнэбли гэжэ ФРГ- тодорхой үрэ лүнгүүд туй- зэбсэгүүдыс бүгэдэ ниитээ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй мн- нагдаха юм. СССР-эй болон рээ бүрин хүсэдөөр хорихо СПА-гай стратегическэ доб-

ой национальна геройн из- поэ тора Советска Союз сос- Чешско коммуна «Интер-

Гэмжэтэ Прагын мусчад гост гуур үдэннэжэ ябаба. Мут гельпоэ мухай репортажиуудаг болгон бариуда льба сан жасануудай ёйотой шэт лай номой хэнэгүүд онсо ho-

СССР-эй гадаадын хэрэ- тон шухала удха шанартай. Геншер тэмдэглээ.

ТАСС-ай фотохронико.

хүсэнэн бүхы хүнүүд хубилган шэнэдхэлгэнээ бага бэшэ ашатай туһатай һургаал-Хэрбээ түрүүшээр экономигүй байгаа гээшэ һаань, мү-

1990 ондо Европодо юрын

талхын тула бодото арга бии

боложо байна гэжэ Г. -Д.

онуудта хабаатай байна. Энэ

уедэ Юлиус Фучик «Руде

право» газетын корреспон-

уулћан байгаа. Дунда Азийн республика-Юлиус Фучигыс дүтэ та- пуудта хүрэћэн байгаа.

Лан жасануудай ёйотой шэ- Лай номой хэнэгүүд онсо йо-

хүдэлхэдөө.

- эмхидхэгдэhэн

намарай сесси ВАШИНГТОН. Бүхэдэл-

хэйн банкын болон Уласхоорондын валютна фондын жэл бурини намарай сесси эндэ нээгдэбэ. Тэрэ хүгжэжэ байгаа оронуудай гадаадын үри шэрини асуудалнуудые, Уласхоорондын валютиа фонлын жасые дээшэлүүлхэ, оршон топроихи байгаали хамгаалгые Бүхэдэлхэйн банкын политинада хабаадуулха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ «Оршон тойронхи байгаа-

жэл бүриин

лине сахин хамгаалхын тула hураттүй ехэ юумэ хээгүй hаамнай, хугжэжэ байгаа гүрэнүүдэй ажабайдалые һайжаруулжа шадахагүй бай-пабди» Тэжэ тэрэнэй президент Барбер Конейбл уулзалгада хабаадажа байһан 150 ороной делегадуудай урда үгэ хэлэбэ. Байгаалида аюул тохёолдуулжа болохо проектиүүдтэ мүнгэ hoмолходоо, Бүхэдэлхэйн банк элэ бүхы асуудалнуудые тоодоггүй байгаа. Энэ политикые шэнээр хаража үзэхэ, тропическа ой моло угы хэлгэтэй, океан далайнуулые бузарлалгатай, газарай сагай уларилай ургэлжэ дээгод дулааралгатай томсэхэ политика боелуулхэ шухала гэжэ В. Конейбл тэмдэглээ.

ВСРП-гэй СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН БУДАПЕШТ. Венгриин Бухы орон дотор съездын

Социалис хүдэлмэришэнэй партнин октябриин 6-да нээглэхэеэ байнан съездын делегадуудые дэбжүүлхэ кампаин Венгрини партийна организацинуудта дүүрэжэ бай-на. Хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёноор, делегадуудые дэбжүүлхэ талаар үнгэргэгдэ-нэн суглаануудай үедэ Венгриин коммунистнууд ВСРПгэй программна документнүүдэй проектиүүдые, съезддэ бэлэдхэлэй бусад асуудал-нуудые эдэбхитэйгээр, ха-намжатайгаар зубшэн хэлсээ.

1376 делегат һунгагдаа. Хэб лэлэй баримтануудай ёһоор делегадуудай 80 процентнь партийна съезднуудэй, партийна конференцинуудэй худэлмэридэ түрүүшынхеэ ха баадана, 85 процентнь дээдэ hургуулитай. Венгрини за-луушуулай түлөөлэгшэд. ажалай ветеранууд делегадуудай дунда тон үсөөн юм. Залуушуулай болон ажалай ветерануудай тулоологшэл бүхы делегалуудай оройдоол З процент болоно.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ПЛЕНАРНА ЗАСЕДАНИ ВЕНЭ. Европодохи юрын

зэбсэгтэ хүсэнүүдэй талаар хөөрэлдөөнүүдэй ээлжээтэ пленарна заседани Венэдэхи Хофбург гэжэ ордон соо боложо байна. ГДР-эй делегаци фронтовой (тактическа) авнациин сэрэгэй самолёдуудые болоп сэрэгэй вертолёдуудые хизаарлаха тухай шэнэ дурадхалнуудые ГДРэй делегаци Варшавска Договорой гүрэнүүдэй үмэнэhee оруулба. Фронтовой (тактическа) авиациин бухы самолёдуудые хороохо тухай асуудалые хөөрэлдөөнүүдэй уедэ хаража үзэхыень циалис оронууд дурадхаа.

Сэрэгэй вертолёдууд тушаа хэлэхэ болоо haa, холбоонууд бүхэндэ эдэнэй тоое 1900-иай хэмжээндэ улоохые Варшавска Договорой гэшүүн-оронууд дурадхана.

УЛАСХООРОНДЫН УУЛЗАЛГАНУУД

болон мэргэжэлтэд, кинематографистнууд болон журналистнууд хэдэн үдэр соо байгаалине сахин хамгаалгын асуудалнуудые зубшэн хэлсэбэ. Эдэ асуудалнууд заха хизааргүй ехэ юм. Тэдэнине шиндхэхын тула бүхотодо дүүрэбэ. хы гүрэнүүдэй хамтын хүсэ-Великооританинаа, Канада- лэл оролдолгонууд хэрэгтэй

бан элитэ мэдээжэ эрдэмтэд

РОШФОР-СЮР-МЕР (Приморини Шаранта департамент). Оршон тойронхи байгаалиие аршалан хамгаалха асуудалнуудаар «Риена-89» гэжэ уласхоорондын уулзалгануул Франциин Шаранта мүрэнэй алагта оршолог узэсхэлэн һайхан багахан

СССР-hээ ерэнэн хэдэн ар-

США-haa, Франциhaa, гэжэ уулзалгануул дээрэ

ЕРЭЬЭН рнууд аренднэ гуримаар ицэнуудтэ Шэтын с

W.M. Pogsan

BYP

п**нуудай** октябриин нэй заседани дээрэ

пізгуй ушар болобо.

абаха хэмжээнүүды

узэхые суглархабди

дууд урда тээнь х

гөөр элидхэлшэ — С

нютагаймнай

табићантай

уялгатайбди»,

100

Ульдэргын ба Һалхитын со- байдалые тобшолон, засаг за-

Ород

134

-йыр дымк дылық йынынгами

гааб гэнэн всуудалда харюу-

саад туршая. Тэрэ сагта Яруу-

ной дүүмэдэ ородог һэн.

(Кульск) аминдаа (Һүүлдэ Куль-

ска волость болонон байха)

иимэнүүд тосхонууд зүүн за-

гаа: Үбэр-Догно (Домно-Клю-

Үхэр-Нуур, Погромно-Тайлууд

(Поперечинское), Булаг, Хү-

Беклемишево

буряадууд Хориин степ-

тосхонууд Хүлэй

тоолобол ородог бай-

234

(Carca),

тогтообо: революциин хүсөөр

абавшажа угэхэ болобобди.

түүхэһээ

О КТЯБРИИН революциин ила**h**аней удее Яруунада Ша-Тэрэнэй түб Үхэр-Нуур тосхон байгаа, Тэндэ лочто телеграф гэхэ мэтын тэрэ сагай байдалаар албан захиргаанай зургаанууд байгаа ха. Шарайд хошуун соо 18 сомон ородог байгаа. Тэдэнине нэрлэхын урда, манай ћанахада, нэгэ шухабаримта тухай тогтомоор байна. 1918 оной май һарада Хориин аймаг соо Улаан Армида тућаламжа болгон, мал, талха таржан, убһэн хүрэтэр бэлдэлгэ болоо нэн. Шарайд хошуунай захирагша Буда Аюржанын (архивай баримта соо Будажаб гэнэ) нигэжэ бэшэ- майн 20-ной баримта соо ниhэн байгаа: «Сэрэгэй-револю- гэжэ бэшээтэй:

Сомоной нэрэ

Баруун Эгэтэ

Водонгууд Эгэтэ

Хангир Жэбхээһэн (Гондо)

Зүүн Эгэтэ

[Мужыха]

Улхасаа

Догно

16. Урда-Хорго

18. Хүчигөөр

Баруун-бэе

11. Нарната Ярууна

Чин Далай

14. Хальбан-Гулбай

Xonto-Xopro

монууд Хүбүүдэй хошуунай

мэдэлдэ, Хэндэ ба Телимбын

сомонууд Хоацайн хошуунда

ородог байгаа. Дээрэ хэлэг-

дэһэн малнуудые июниин 15-

да Могзоон абаашажа тушазха

уялгатай болоо һэн ха. Тиихэ-

дэ сомон сооћоо хэн үхэр,

хэн мори тушаахаб гэлэн дан-

Я РУУНЫН буряадуудай 100

зургаануудта урилдаха дура-

«Урилдагшын үдэр» гэһэн

Улаан-Үдын Соведүүдэй талмай

дээрэ болобо, Арадай депу-

тадуудай Улаан-Үдын город-

ской Соведзи, физкультура ба

жэлдэ тус һайндэр эмхи гурим-

тайгаар үнгэргэгдэжэ, олонине

тэмдэглэлтэй. Багсаамжалхада.

Буряад ороной ниислэл хотын

промышленна предприятинуу-

дай, эмхинүүдэй, албан зур-

гаануудай, юрэнхы эрдэмэйба

техническэ мэргэжэлэй һургуу-линуудай, техникумүүд болон

институдуудай түлөөлэгшэд

урилдаанай харгы дээрэ гара-

ба, Һайндэртэ хабаадагшад до-

лоон бүлэг боложо хубаараад.

хурдан солбоноо туршаћан

суудай һурагшад эгээл түрүү-

лэн старт абаба. Эндэ эгээл

олон, тодорхойлбол, мянга га-

ран хүн суглараа, Басагадай дундаhаа 49-дэхи hypгуулинн

8-дахи «В» классай hyparша

Жанна Рудкина туруулэн фи-

ништэ хүрэжэ ерэбэ. Энэл һур-

hyparwa Наташа Дмитриева

хоёрдохи һуури ззэлээ. 45-дахи

Нурегша Наташа Митрофанова

хурдан сүлхэ, шамбай солбон

байһанаа харуулжа, гурбадахи

FVVNMHH

һургуулиин

шанда хүртэбэ.

8-дахи «Г» классай

6-дахи классай

болгожо байнхай.

—150 жэлэй саада тээхи

Амагаланта [Мварагта]

Жаргаланта (Хара-Шзбэр)

ШАРАЙД ХОШУУН но (Элбэг-Доржо) гэгшын сэ-Санномыск, Тарбагатай, Хара-Упан (Верхне-Талецх), Тэнгэрнхэ нюураараа ерэжэ, эрилтэ Болдог (Карбоиновка), Хуу-шан-Хүрбэ, Үнэгэтэй, Хасуурдашарамдуулан, Хориин аймагай ехэ суглаан

гартаа абаһан засаг түрэсэ хариин ба дотоодын дайсадon. 2/258). Хориин степной дуумын байhaa хамгаалан эсэргүүсэхэ сэха уедэ (1822—1902) Яруунарэгэй байдалай хэрэгсэлдэ зонойьа минеуса йснеенум вд рюулжа, эбэртэ бодо мал до) инмэнүүд инородческо ул-777 толгой 389 толгой мориравануудта мэдэлтэй родовой дые, 3500 пүүд талха, 6000 пүүд управленинүүд байгаа. Иноүэнэ, 13000 пүүд обеос туродческо управада гулваа номэр харгын станцинууд дээрэ ён, родовой управленинуудтэ староста (зайнан) ябажа, ал-Манай Шарайд хошуун 100 татабарияа гүйсэдхэдэг мори ба 134 толгой ухэр Могһааб даа. Жэшээнь, Зүүн-Хүбзооной станци дээрэ тушааха дүүдэй инородческо управа сор: Ашангын, Эгэтын, Һалхи-тын, Яруунын, Хүреэтын, Ехэ-ШАРАЙД хошуунай зондо даалгагдаһан малые сомон бү-Нарин-Горхоной хэндэ хубаариллан байгаа. Тэнимэ управануудта хубаагдарэ мэдээн Буряадай тубэй ардаг һэн, Энэ угравын гулваа ноён Зодбын Ямпил ябаһан юм, Энэ хүн үнгэрэгшэ зуун жэлэй һүүлэй арбаад жэлнүүдэй баримтанууд соо дурдагдана, Мүнөө энэ хүн тухай

Үльдэргын сомоной үбгэд, хүгшэд хөөрэхэл байха ёһотой. Хорини 11 эсэгын нэрээр Хойто Хоридо (Урда Хори — Ага) 14 инородческо управа байдаг байгаа, Гурбан эсэгэнь зүүн, баруун боложо haладаг һэн. Жэшээнь, Зүүн Хоацай гэхэдэ, Яруунын, Сагсын, Ойбонтын, Могойн - инмэ дүрбэн родовой управленитэй бай**h**үүлшын хоёр родовой управленинууд Хурбэ голой эхчн руу холо тарашанхай һуудаг бэлэй. Галзуудай 10 роловой управленинууднээ гансал родовой управлени Яруунада байдаг бэлэй. Хальбан инородческо управын 5 родовой управлений ээ Гулбайн родовой управлени, Бодонгуудай 3 родовой управлениhээ Хүреэтын, хожомынь Мужыхын родовой управленитэжэ нэрлэгдэдэг болоо һэн. Саашань, Шарайд эсэгынхидhээ 3 родовой управлени (Яруунын, Худанай, Хүрбын)

Хёлгын нэгэ участок — нимэ байгаа һэн ха. Батанай эсэгын зон 6 родовой управленинүүдтэ таһардаг байгаа гэбэл: Түгнэ голой, Шулуутайн (зарим ушарта Сагаан Шүлүүтай)--- эдэнэр мүнөөнэй Мухар-Шэбэрэй рай-Шубэгын (Хоридо), Яруунын, Чисаанын таһаг, Хёлгын — иимэрхүү байгаа. Зүүн Харганын шинородческо управа соо Эгэтын, Хангирай, Хэн-Чисаанын нэгэ участок

Бидэ эндэ тон тобшохоноор

байһан байна.

ско управа болон родовой управленинүүд тухай тогтобобди. Харин тиихэдэ Баруун Харгана, Харуун Хоацай, Гутай. (1878 оной баримта, Ф. 8, чид, Худай, Баруун хүбдүүд, Сагаанай инородческо управа, тэрэнэй родовой управленинүүд Яруунада байгаагүй.

НГЭРЭГШЭ зуун жэлэй үедэ яруунынхидай малаар баян, үбһэ ехээр сабшажа абадаг байһан тухай харуулхын тула архивай баримтануудта хандаха хэрэг гараба. 1870аад ондо (Ф. 8, оп. 1/687) Ендонгин нютагта Батанай эсэғынхидһээ 4 айл, бодонгууд 4 айл, Худай 3 айл гэхэ мэтэ хамта 14 айл Һуудаг байгаа. Зонойнь тоо 44, тэдэнэй 15ниинь худэлмэришэ зон бэн. Мал гэхэдэ: үхэр --- 372, адуун —381 толгой, хонин —452, ямаан —120 толгой байгаа. Сабшанан үбнэн бухалай тоо --- 3350 нэн. Хоолой-Витим голдо баруун гарһаа шудхаһан hалаа (архивай баримта coo бэшэнээр),

Тэндэ Хальбан эсэгынхиднээ –9 айл, галзууд —5, шарайд ба зүүн-харганынхид үсөөхэн айлнууд, хамта дээрээ 22 айл зоной болон малай тоо дээрэ заагдаћан гуримаар: 69, 25, 477, 188, 620, 259 байгаа. Сабшажа абаран бухал —7300. Жодоото гоя шадар Батанай обогтонноо —10 айл. Дээрэхи гуримаер: 26,7, 282, 109, 218 8. Бухалай тоо —2700. Хоолойн-Адаг шадар: бодонгууд —42 айл, Худай-эгэтынхидhээ —25 зүүн хүбдүүд —7 айл, хамта 74 айл. Мүн тэрэшэлэн: 231, 85, 2397, 2632, 2945, 758. Абанан бухал -28670 байгаа.

Инсэнгэ нуурай урда тала руу: Худай обогойхид —15 айл, Батанай —12, Хальбан —9 айл гэхэ мэтэ, хамта -44 айл hуудаг байгаа, Дээрэ заагдаhaн гуримаар зоной болон малай тоо гэхэдэ: 216, 45, 997, 356, 1677, 282. Абадаг бухалай тоо —8740. Иисэнгын Хойморто зуун хоацайхид —24, батанай обогтон —15, шарайд — 7, хальбан —5 айл гэхэ мэтэ хамта 57 айл һуудаг байгаа, Зон, малайнь тоо: 161, 65, 1530, 1180, 2516, 273. Бухал — 3370. Хоргын урда бэсын, Хоргын Хойморой, Тулдуун, Сувын (16, 92 айл, һуулшын хоёр нютагта 145 айл) зонине бэшэнгүй гарабабди. Гулбай (Хальбан Гулбай гэдэг һэн) болон Чин-Далай, Хяћагта шадар

Хальбан обогтон —70 айл. бу-

Энэ жэлэй спортын һайндэр-

дахи hypryулинуудай hyparшад

Ахамад судья -49-дэхи hyp-

гуулинн директор, РСФСР-эй

притуулинн габъявта багша Ка-

зимир Исакович Иванов туруу-

тэй судейскэ бригада жэншэд-

гуй һайнаар худэлөө гэжэ он-

сад эсэгэтэнтэй хамта —97 айл

малайнь тоо дээрэхи мэтээр: Сабшажа 24.400 бухал абадаг һэн гэхэ. Үдын эхинһээ Догašoz — aeregyz ahvyaR — oh почтово станцинуудай хоорондо Хориин хэдэн эсэгынхидhээ 38 айд hуудаг, тэдэнэй зоной, малай тоо: 153, 36, 462 121, 287, 74, Бухалай тоо 7510 хүргэдэг нэн гэбэ. Догно-Яруунын үртөөнөө Үхэрэй тосхон

гаратар (Улхасаа, Шэбэнээ Гондо нютагуудые оруулалсангуй) Зүүн Хүбдүүд 66 айл Зүүн-Харгана 40, Шарайд 30 гэхэ мэтэ. Xамта —186 айлда, зоной болон малайны тоо: 732, 194, 5025, 3567, 8137, 1239. Бухалайнь тоо 49770. Яруунын районой зүүн, зүүн-

хойто зарим нютагуудай байдалые тон тобшохоноор бэшээд байхада, хундэтэ уншагшад, тубхын туруундэ, наһатай үбгэд, хүгшэд олон һанамжануудые хэлэхэл байха гэжэ hананабди. Гурбадахи бүлэг соо хэлэгдэнэн отог гэхэ гу али Хориин 11 эсэгын нэрэтэй зон ямар нютагуудта һуудаг байныень харуулаабди. Тэдэнэр ямар инородческо управа болон родовей управленинүүдтэ хабаададаг байгааб гэhэн орёо бэрхэ асуудалые тайлбарилха шухала байна.

Жэшээнь, Хальбан хүн хальбан тээшээ хабаадаха зэргэтэй. Хальбан эсэгын хүн ондоо эсэгын родовой управлени болон инородческо управада срожо болохогуй хатуу жу-рамтай байһан гэхэ. Гэрэй едеед еден йенух еде -- неге алба татабари, харгын хүдэлмэри жэлһээ жэл бүхэндэ Московско тракт харгын заһабариин худэлмэридэ уялгата гуримаар хүдэлдэг байгаа.

Үнгэрэгшэ зуун жэлэй һүүлэй арбаад жэлнүүд соо болон ХХ зуун жэлэй эхин багаар Байгалай үмэнэ, Зүүн Сибирьтэ алта, мүнгэ малтажа олохо ябадал түргэдэһэн байгаа. Энэмнай капитализмын хугжэхэ саг ерэһэн байгаа ха юм. Энээнтэй дашарамдуулан, манай Буряадта феодальна гуримћаа капитализмда шэлжэн орохо уе саг орожо байгаа бшуу. Тиимэнээ хомхой хобдог буряад баяшуул малаа үнэтэй сэнтэйгээр худалдаха арга боломжотой болоо, үгытэй зонине хайра гамгүй зараха, мүлжэхэ ябадал түргэдөө гэжэ тобшолол гаргамаар.

М. ДУГАРОВ, дайнай ветеран.

партими, ажалай ба

лаанай зорилго ба уялга тухай хуурай газарай сэрэгүүдэй главна штабай начальнигай орлогшо генерал-лейтенант Н.Г. Тер-Григорьянц ТАСС ай корреспондентдэ хөөрэжэ үгэбэ. — 1986 оной июнь һарада КПСС эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаран тогтоолтой зохилдуу-

Ростов-на-Дону хотодо оро

ной область, хизаар, республикануудай сэрэгэй комиссариадуудай хүтэлбэрилэгшэдэй

дунда һуралсалай методикын суглаан боложо дүүрэбэ. Суг-

лан, залуушуулые сэрэгэй албанда бэлдэхэ хүдэлмэрн үндзһөөрнь һайжаруулха, бэелүүлхэ талаар гурбан жэлэй туршада эмхидхэлэй ехэ хэмжээ ябуулга бэелүүлжэ байн хайбди. Энэ талаар ехэ юумэн хэгдээ. Мүнөө институдуудта, **Трургуули болон техническэ** мэргэжэлэй училищинуудта сэрэгэй һуралсал зааха багшанарые бэлдэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагданхай. Сэрэгэй эхин шатын һуралсал үнгэргэжэ байдаг багшанар, хүтэлбэрилэгшэдэй дунда аттестаци үнгэргэгдэнэ, һайн бэлэдхэлтэй кадрнуудые олошоруулха хулэлмэри орон дотор ургэнөөр ябуулагдана. Тинхэдэ нютаг бүхэндэ оборонно-спортивна элүүржүүлгын лагерьнууд эмхидхэгдэжэ, залуушуул эндэ сэрэгэй эхин шатын һуралсал гарана. Залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын, һуралсалай хүдэлмэри ябуулха хэмжээ ябуулгада запаста байрэн интернационалистнууд хабаадуулагдана. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ асуудал шэнэ ёһоор эмхидхэгдэнэ, ябуулагдана. Сэрэгэй комиссариадуудай болон һуралсалай пунктнуудай дэргэдэ спортивна городогууд байгуулагдаа. Гахатай хамта сарагай by-

ралсал зааха, тэдэнэй hypanсалай методико бэлэдхэхэ хү-руулха эрилтэ табигдаха êhooроо табигдана. Эндэ нэгэ хэдэн жэшээ дурдалтай. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, институт дүүргэнэн сэрэгэй һуралсал зааха багшанарай тоо оройдоол 11 процент болоно. Тинхэдэ годэнэй 8 процентнь 60-наа дээшэ напатай, 4 процентнь сэрэгэй уялгата алба гараагүй, 20 процентнь солдадууд, сержантнууд болоно. 1983 онноо хойшо сэрэгэй һуралсал зааха 8,2 мянган багшанар институдуудые дуургэжэ гараһан байна. Тэдэнэй хахадынь лэ өөрынмэргэжэлээр хүдэлнэ. Илангаяа Азербайджанай, Грузиин ССР-нүүдтэ эдэ кадрнууд ондоо ажалда хүдэлнэ.

Сэрэгэй Уялгата албанда кордохо залуушуулай дунда **нуралсал эмхидхэхэ hайн ту**хеэрэлгэтэй материальна баазанууд үсөөн. Тиимэлээ бидэнэр Ростовско область дэмы шэлэжэ, бүхы областы, хизаар, республикануудай сэрэгэй комиссариадай хутэлбэрилэгшэдые суглуулжа, суглаа-**Нуралсал** эмхидхээ бэшэбди. Эндэ СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ алба хэхэ залуушуулые бэлэдхэхэ хэрэгтэ областиии

ХАМТАДА шиидхэх ЁЬОТОЙБД

хизаар, республикануудые олохонь бэрхэтэй. Жэшээнь, Забайкаличн, Туркестанай, Cuбириин, Ленинградай сэрэгэй байна. округуудта шухала удха шанартай энэ асуудал аали нобшоор шиндхэгдэнэ.

Парти, правительствын аба**нан** тогтоол дотор залуушуулые сэрэгэй албанда бэлэдхэ- талаар ДОСААФ хэ хүдэлмэри үндэнөөрнь һайжаруулха шухала хэмжээ ябуулгануудай дунда оборонноспортивно-элүүржүүлгын лагерьнуудые байгуулха, эмхидхэхэ асуудалда гол анхарал хандуулагдалан гээшэ. Харин мүнөө шалгалта хэжэ үзэхэдэ, сэрэгэй али комиссариадууд нютагай партийна, совет, профсоюзуудай туһаламжаар лансчонадууд, амаралтын элдэб гэй уялгата алба олон баззануудта лагерьнуудые байгуулһан байна. Энэнь номалта гаргашагүй, эрилгэнүүдтэ таарамаар зохид, ћайн лагерьнууд боложо тубхинее гээшэ, Гэбэшье Дагестанай АССР-эй, Андижанай, Мурманскын, Ленинградай, Брянскын, Омскын, Московско болон бусад областьнуулай сэрэгэй комиссариадүүд мүнвөдэр хүрэтэр лагерьнуудые байгуулха асуудал шиндхээгүй байнаар. Тиихэдэ һуралсалай хэрэгсэлнүүд, бии байгаа шэнэ түхөэрэлгэнүүд область, хизаар, республикын сэрэгэй комиссариадуудта мүнөөдэр хүрэтэр эльгээгдээгүй. Эндэ сэрэгэй округуудай гэмтэй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ уялгата албаяа хэхэ залуушуулые һургаха хэрэг сэрэгэй округууд, комиссариадуудай штабуудай хүдэлмэридэ онсо һуурн эзэлнэ. Эдэнэр ДОСААФ-ай нютагуудай, техническэ мэргэжэлэй училищинуудай бааза дээрэ сэрэгэй эхин шатын һүралсал эмхидхэхэ уялгаяа хэйша хэрэг бэелүүлнэ. ДОСААФ-ай, техническо моргожолой училищинуудай һуралсалыө һайжаруулха, һайн кадрнуудаар хангаха гээшэ мүнөөдэрэй эрилтэнүүдэй нэгэн болона. Эрхуугэй, Курганай областьнуудай, Чечено-Ингушай АССРэй сэрэгэй комиссариадууд сэрэгэй уялгата албанда мордохо залуушуулай һуралсалда урдандаа хулиган ааша гаргаад, милицидэ ороћон, суудлүүллэн, наркотическа бодосуудые хэрэглэдэг, журам муу

тай хубуудые эльгээнэн баримтанууд элирүүлэгдээ. Байгша оной июнь hapaдa ССР-эй Мордвагай АССР-эй, Астраханнин, Вологдын, Волгоградай, Орловой, шухала, мүнөөдэрх Эрхүүгэй, Магаданай, Калинилартийна, совет, профсоюзуу- най областьнуудай, Киев хо- лективүүдтэ, гэр (дай, комсомолой сэрэгэй ко- тын сэрэгэй комиссарчадууд мүүжүүлхэ эрилтэ миссариадай зугнөө ехэ анхарал ДОСААФ-ай оборонно-спор- урда табигдаха 🖡 хандуулагдана. Инмэ һайн бэ- тивна лагерьнуудыс эмхидхэ- бигдана. лэдхэл, түхөэрэлгэтэй область, хэ хүдэлмэри муугаар эхилээ

нистртэ СССР-эй

дууд, оборонно 6

тэлбэрилэгшэд у

hан асуудалыв

ДОСААФ ай рэгэй албанда и **Газетэмнай** 1921 луушуулые һурала дуулхадаа, хамтын кабриин 21-иээ ловогуй ехэ тулиды

шиндхэхэ ёнотой ралаа багаар ха Сэрэгэй албанда луушуул физиче муу бэлэдхэлтэй мэдээсэл бидэнэр бооно. Унгэрэгш эдэнэрые Wante тэдэнэй 55,2 процы гой норматив туш тодоруулагдаа. нинн, Туркменин ошонои залуушуу олониннь ГТО-го вуудые тушаахалы риманиинь Тэрэ шьегүй байба.

нистрнүүдэй Сов асуудал гэхэдэ, ор огшын нэгэдэхи о лоно. Дунда Азин А. Воронин зал соо Закавказнин, Молдавинн ССРэ: Министрнүүдэй (гэй албанда ерэны леелэгшэдтэй хамт: лай дунда ород п гүйшүүл олон, hw комиссинууд һүни дэн республикануу налына хэлэ гүрээ гэhэн хуулинн абы дүүргэжэ, доку бэлдээгүй байгаа (лээр бүришье йсновлу селемий элүүлhэн байха юм. гаа гээжэ байнгүй, з нистрнуудэй Совед далаар баталан абы hулаар бэелүүлэгдэг

йлэй удаадахи асууд Сэхыень хэлээд амтын ажалай арсаг кялсата албанда а а) шиидхэхэ гурим уялгата албанда бэлдэхэдээ, здэ бү СССР-эй Хуулиин пр нуудта ћаналаа за асуудалые хаража понобди. Эндэ гүрүүлэгшээр hyyhан партийна, совет, ев дурадхаба. проектын хоёрдохи hуралсалай эмхи I ДОСААФ-ай, сжедлеэлех нешдуе CUODIPH KOWNIEN нэй гол дуримүүд комиссариадууд (М сесси дээрэ найы дэлмэриеэ ябуулж **комитедуудтэ**, коми дундануудаа усады Юуб гэхэдэ, лекци, т хаража үзэгдөө. хээд, дайнай, ажы **млай, с**энгүүдэй ба с политикын асуудал нуудтай уулзалга нуудтай уулзанга политикын осуулсы гэлдээд, нанаа ам талаар СССР-эй Вер саг үнгэрөө. Мүни талаар СССР-эй Сов хүбүүн бүхэнтэй заедэй Союзай Сов хүбүүн бүхэнтэй түрүүлэгшэ Н **шко** тэрэнийе зо гада хабаадаһан саг үг хэ эрилтэ табигдан гансашье хеорэлди жүүлхэ бэшэ, та тэмсэхэ, ёнотойл проект тухай эли энэ документын гол хамгаалха сэрэгшэ

ОЛОНОЙ

хи классай - hyparша. Андрей Макаров удаадахи Һууринуудта гараба, Удаадахи булэгтэ ветера-

лые элүүр энхэ, болбосон hайн, амаралта ба сулоо сагыень удха түгэлдэр болгохын тула физкультура ба спортын hайндэртэ хабаадахаяа зорюу- хи шачгуудта хүртэнэн байха илангаяа олоороо хабааданан та ерэнэн Хяаттын райпотреб- юм. байна, талаар СССР-эй гүрэнэй комитедэй. ВЦСПС-эй болон ВЛКСМсоюзай хүдэлмэришэн Солбоч эй ЦК-гай шиндхэбэреэр «Урил» Чимитович Будажалов бултые дагшын үдэр», «Санашанай хойноо орхибо. 52-дохи hypүдэр» гэхэ мэтын бүхэсоюзна гуулиин физкультурын багша, **найндэрнүүдэй эмхидхэдэг бо**спортын мастер Валерий Балононное хойше табан жэл үнзырович Ларбаков 3 километр гэрбэ. Энэ че соо манай орон тухай энэ зайда хоёрдохи һуудотор нимэ һайндэрнүүд занри эзэлээ. Теэд хүдөэгэй шалта боложо, олонинтые үрспортсменуудэй дундаһаа марафоной урилдаагаар СССР-эй чемпиоч болонон хүндэ энэгэнөөр хабаадуулна, Тиигэжэ предприятинууд болон эмхи мнай хангалтагуй бага зай юм тайшуулай клубууд эмхидхэгааб даа. Авиационно заводой дэжэ, хүн зоной һуудал байцехай начальнигай орлогшо Далые элүүр энхын гуламта Анатолий Петрович Игумнов; ЛВРЗ-гэй конструкторска бюрогой начальник Петр Захарович Юрьев, 8-дахи СПТУ-гай ниить городой спортын һайнфизкультурын багша Иван Зилар унгарагша амаралтын удар Утенков удаздахи **Туури шангуудта хүртөэ. Урил**даха дуратажшуулай «Локомотив» клубай түрүүлэгшэ 65-тай спортын талаар городской ко-Иосифович Стопа, митедэй үүсхэлээр тус һайн-**ВСТИ-гэй багша, философиин** дэр үнгэргэгдэнэн байгаа. Энэ эрдэмэй кандидат, 60 гаран напатай Петр Степанович Янгутов урилдаанда хабаадажа. хабаадуулаа гэжэ абанаар лэ

нагдаба. Эдэбхитэй спортсмен С. Ч. Будажалов Хяагтын райпотребсоюзда ашаа тээгшээр хүдэлхэдөө, район дотороо физкультура болон спорт хүгжөөлгэдэ эдзбхитэйгээр хабаадана. Халхын-Голдо туйлагдалан члалтын хүндэлэлдэ Улаан-Үдэнее Улеан-Бзатар хүрэтэр 600 километрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдзанда тэрэ хабаадаhан байгаа. Республикын ниислэлэй hyp-гуулинуудай 6—8-дахи клас-

дурасхвалта бэлэгүүдээр шаг-

Напатай эхэнэрнүүдэй дунда hонирхолтой, шанга тэмсэл болобо. Авиационно заводой хүдэлмэришэн Людмила Владимировна Матвеева туруу һуури эзэлээ. Энэ заводой инже-Нина Николаевна Гудолина, багшанарй 1-дэхи училищини багша Любовь Ивановна Ассева, авиационно заводой урилдаха дуратайшуулай «Элофон» клубай туруулэгшэ Тамара Ефимовна Марчук гэгшэд удаадахи Һууринуудта гараһан байха юм. Тамара Ефимовнағай хүтэлбэри доро знэ клубшүүл хабаадажа, бэе махабадаа хатуужуулан, ажалай бү-

"Хүбүүд сооноо 14-дэхи нургуулийн 8-дахи классай нутээсэ улам дээшэлүүлнэ, эгша Дима Каменицкитэй ха-Удаадахи бүлэгүүдтэ аха набаяа туршаха хүн олдобогүй. **Танай Турагшад**, техническа Түрүүшээр хойгууршаг ябатамэргэжэлэй училищинуудай түраа, савшадаа хэдэн хүбүүлөөлэгшэд старт абаба, 49-дэдые ахижа гераба бшуу. Буряадай АССР-эй габыяата багхи һургуулинн 11-дэхи классай hyperша Егор Иванов булша Н. В. Никифороватай hypтаннаа найн саг харуулаа. 65дахи һургуулиин 9-дэхи класган һоридог 65-дахы һургуулиин һурагша Максим Устьянцев, 29-дэхи Һургуулиин 8-да- ёрдохи Һуурида гараба. Баса-

ХАБААДАЛГАТАЙГААР гад сообоо 35-дахи бургуу- нуудые эзэлжэ. Дурасхаалта

лиин hyparwa Наташа Палат- шангуудта хүртэбэ. кина бултанная найн норилго Удаадахи бүлэггэ ветера- бэлэдхэлтэй байба. 37-дохи тэ авиационно заводой, технууд урилдаанай харгыда га- hyprуулины 10-дахи классай ническэ мэргэжэлэй училищигража, сугларагшадай зүгнөө hyparшад Света Фефелова, нуудай, 49-дэхи, 14-дэхи, 5альта ташалгаар угтагдаа. Энэ Лена Чевтаева гэгшэд удаада-

> Техническэ мэргэжэлэй учи ницинуудай бүлэгтэ 24-дэхи СПТУ-гай hyparшад онсо шалгарба, Борис Бухаев, Юрий Гаврилов, Дмитрий Мункуев гэгшэд эрхимлэжэ, горспорткомитедэй шангуудта хүртөө. Улаан-Үдын 6-дахи интернат hургуулинн 8-дахи класс дүүргээд, 6-дахи СПТУ-да оёдолшон-мотористын мэргэжэл шудалжа байһан Ольга Кокорина басагал сооноо эрхимлээ. 9-дэхи СПТУ-haa Надя Афанасьева, 7-дохи СПТУ-наа Сэсэгмэ Чагдурова гэгшэд удаа-дахи hууринуудта гараба.

> Үйлэдбэрийн коллективүүдэй бүлэгтэ авиационно заводой инжечер-конструктор Людмила Малафеева илалта туйляз. Байгша ондо тэрэ Москвада үнгэргэгдэдэг уласхоорондын марафокой урилдаанда хабаадаа hэн. Тиихэдээ тэ-рэ 42 километр 195 метрэй райе 3 час 50 минута соо гаталжа, дундуур һуури эзэлһэн байгаа. Нарин сэмбын комбинадай нэхэгшэ Татьяна Чубатая, авиационно заводой хүдэлмэришэн Ольга Москальцева гэгшэд удаадахи шангууд-та хүртэбэ. Эрэшүүлэй дундаhaa тоо буридхэлые оньhожоруулгын техникумэй физкультурын багша Анатолий Ярматов, авизционно заводное Сер-Вержбицкий. МВД-hээ

Юоий Батурин гэгшэд илаа. Тохникумүүдэй дундараа мяка-һұнэй техникумэй һұрагша В, Шиханов, тоо буридхэлые онь пожоруулгын техникумэй турагша Н. Перевозиннова. дээдэ һургуулинуудай бүлэгтэ багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй студент В. Левитин, технологическа институдай барилгы факультедтэ һурадаг Л. Нуриева гэгшэд түрүү һуурк-

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА МОСКВА. 7.30-«120 минута». 9.35—«Полет сокола» — 4 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 10.45-Амар сайн, хүгжэм! 11.30-«Дэлхэйе тойрон» 12.30-Арадай уран бэтелепрограммануудай «полонго» гэлэн уласхоорондын VIII фестиваль. Хитад арадай хатар. 13.00 — «Шата- түби дэлхэй дээрэ. 24.00— «Бейгел бултанда нэгэн». 19.30

нууд», 16.35—Г. Берлиоз. Фантастическа симфони. 17.35 — Баримтата фильм. 17.55—Хүүгэдтэ зорюулагдалан дамжуул-18.55—«За каменной стеной»—баримтата фильм. 19.45 — Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ, 20.00-Мультфильм. 20.20 - Арадай уран бэлигэй бүхэсоюзна III фестиваль тухай. 20.50-«Полет сокола»-4 серитэй урон һайханай фильм. 1-дэхи сери). 22.00 — Время, 22.35—Шухала асууда-

лаар хөөрэлдөэн, 22.45—«Фн-

СССР-эй арадай артист А. Днишевой концерт ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00-Углеенэй гимнастика. 9.15. 12.15-«В гостях у рыси»—эрдэм-дэлгэрүүлгын фильм. 9.35. 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс, 10.05, 11.05 — Немец хэлэн. 11.35, 12.35-Биологи. 10-дахи класс. 12.05 — Шэнэ - Һонян, 13.05 — «Люди и дельфины»—3 серитэй уран һайханай фильм. 2дохи фильм, 14.25-«Людски» хвори» — баримтата алки во средам или портрет УЛААН-УДЭ. 17.35 — «Хамар-мастер». 23.45—Муноедэр — Дабаан», 18.15—Байгал. 18.40—

--«Эрхэтэн ба хуули». Буряадай АССР-эй прохурор А. Ф. Покацкий дамжуулгада хабаздаха. 20.20-т Тувагай АССР-тэ хүдэлдэг Бурладай мэргэжэлтэдтэй Тувагай телевиденидэ болопон уулгалга, 20.50—Соносхолнууд, МОСКВА. 21.00-«Амгалан нойрсогты, багашуулі» 21.15—Бүхэсоюзна ба уласхоорондын конкурснуудай лауреат, Красноярскын оперо болон баледэй театрай дуушан Д. Хворостовскитой уулзалга. 22.00 — Время. 22.35 — «Дядя Ваня» — уран һайханай фильм. 00.15-Шэнэ һонин.

ПРАВДА БУРЯТИИ НУГЛЯЙ ТОВЗ МУГ В В ТУМЛАНА, ГОВЗ Муновозрэй номе/имо шиндхэгдэхэ ähoroi

Н. С. Ивахиновай hyparma байг-

гэргэгдэнэн СССР-эй түрүү нуу-

ри эзэлхын түлөө мүрысөөндэ

Октябриин 2-то Кремль соо рчин ажал хэрхү хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлнэн жэлнэн статья га СССР-эй Верховно Соведэй хо- дохи хуудаһанда **ёрдохи сессиин тоосоон газе- КЛСС-эй обкомой** тын нэгэдэхи хуудаһанда толи- шүүдтэй, секретер логдобо.

Эршэмтэй технологи, ажа- залга тухай мэдээ лай эмхидхэлдэ түрүү аргануу- эндэ үгтэбэ. дые нэбтэрүүлнэнэй ашаар тарявн болон мал ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгые, Амдат Г. Дугарова худалдалгые дээшэлүүлхэ та- «Литературна бү лаар амжалтануудые туйлаһа- жмар байха ёһого найны түлөө республикын аг-ропромышленна комплексын онсо шалгарнан түрүүшүүлыс Газетын дүрбэдэд СССР-эй орден, медальнуу- да — спортын мапр даар шагнаха тухай СССР-эй = Верховно Соведой Президнумэй Указ энэ номерто толилогдобо.

мунгэн медаляар шагнагдаа Актинов Алексана нов, Юрий Майдарі **һэн. Гадна тэрэ эдиршүүлэй** Тютрин гэгшэд им болон залуушуулай дундаһаа дүрэ буляалдалгын барилдаахамгаална. гаар эгээл хүнгэн шэгнүүртэ H. BATO Ивалсын районы

дал Һургуулида,

нууд үгы гэхын ф районой хонин аж лэлэй байшанда

Хэлэ, бэшэгэй:

Редакто

🖫 Жино, ГеаГрнуу

«ДРУЖБА»

«OKTREPL»

«Кошка, которая гуляла сама 9-30, «Побег»—в «Куколка» 15, 16-50, 18-40, Ж по себе»— в 10. (2- c.)- a 12, 15, 18-10, 20-50. *BOCTOK* «АНИДОЧ» «Дикие лебеди»— в 10. 16-40.

«Куколка»— в 11-20, 14, 18-10, «ПРОГРЕСС»

Красный зап —«Куколка»— в 10, 12-40, 15-20, 18-10, 20-50. «Она с метлой, а Зеленый зал — «Побег» — в 9-30, 11-30, 13-30, 15-30, 17-30, 19-30, 21-30.

«Гномики в ван «Побег»— в 11-20, і) 50, 18-40, 20-30, 1 «БАЙКАЛ» «Восхождение на Видеозал «ПРЕМЫН

шляпе» — в 10, «Куп —∎ 13-30, «Лаймі «Группа «Ласкови

итика хадаа экономи эйлэн харуулһан юу

манай АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы; партийной жизни и пропаганды—2-60-91—2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации—2-34-05, переводов—2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95 собственные корреспонденты: п. Баргузин—91-1-44, Северобайквльск— 35-73, п. Хоринск— 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г Улан-Удэ. ул. Ленина, 35 Н-03763, Заказ № 227. Индекс 04613

гурба дахин брок шагнагдаћан намт Дүрэ буляалдал мо» булгэмэй Ту мурысоон Махач боложо байна. Спор нууд Сырен-Дорг Андрей Матюнов

жүүлхэ зэргэтэйби ТА Мүнөөнэй ажал х

нүхэд депутад дай дэпутадуудай съездын захяа зааб ий зохилдуулан, С инистрнуудзй Совет ческа реформо хугж шана шата нээхэ, үй и харилсавнуудые гу в, удха шангртан ху актнуудые Верх датнурды обраба байдат сружме**су йс** настрана табитары стаумисур пот йы

и от дураму уда ние вохёоходоо, пр байгааб гэжэ хэ ныллохделску экиты махль ехэ алхам польюдо хадан с соо тогтонижорнон удые, хуушанай із муудые зайсуулха та мшагта зам гаталаэ. С турэнэй засагай

гаануудай түхэл н Р. Б. ГАР шин үүсхэлээр эхиллэн иллион хүнүүдэй п эгээл шухала, изл хүдэлгэмэ асуу ньси сделасхдимш н жэлнүүдэй дүй эн түрүүн экономич бэелүүлгын ческо, мүн ажал

талаар шиидхэг орбо нарин зори и нот , беня ноло гэнэ дүй дүршэл рдэм ухаанда баша, етух рыжажые жутэ н бүхы хэмжээнү

гэжэ Ленинзй гэнүүдэй гүнзэгы v ношао смии см шанээр мэдэрнэ вжатау мелу нити илтэ хэфэглэмжэнү ажахын хүгжэлтын